

REGIONALNO ISTRAŽIVANJE TRŽIŠTA RADA - 2023 -

5

ZEMALJA

4.679

ISPITANIKA

28

PITANJA

infostud.

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

UVOD	3
Demografija	5
Rezultati	9
Šta je kandidatima važno pri odabiru poslodavca?	10
Najvažniji faktor za dobijanje posla	13
Očekivana plata	15
Zaposleni - Planovi o promeni posla	23
Zaposleni - Strah od gubitka posla	25
Zaposleni - Promena radnih uslova u poslednjih godinu dana	27
Zaposleni - Plata i inflacija	28
Zaposleni - Željeni tip vlasništva poslodavca	30
Nezaposleni - Trajanje statusa nezaposlenog	32
Nezaposleni - Promena ponude na tržištu rada	33
Nezaposleni - Kakav posao traže	34
Nezaposleni - Dobijanje povratne informacije pri konkurisanju za posao	35
Nezaposleni - Uticaj izostanka povratne informacije o poslodavcu	36
Još se školuju - Očekivanje brzine pronalaska posla nakon škole	38
Još se školuju - Zainteresovanost za oblike sticanja radnog iskustva	39
Još se školuju - Predstava o budućem zanimanju nakon školovanja	41
Automatizacija	42
Menadžment rezime	50

Poštovani partneri,

Još jedan regionalni sajam poslova je iza nas. Drago mi je što ste iskoristili ovu jedinstvenu priliku da na njemu predstavite i istaknete svoju kompaniju i istovremeno doprinesete rešavanju izazova zapošljavanja u vremenima ekonomske stagnacije u kojima se nalazimo. Izveštaj koji je pred vama sumira ključne aktivnosti i rezultate vašeg angažmana na ovom događaju, a sve u cilju privlačenja talentovanih kandidata i unapređenja prepoznatosti vaše kompanije kao poslodavca.

U kontekstu sveprisutnih ekonomskih izazova, sajam zapošljavanja predstavlja zlatnu priliku za kompanije da, ne samo pronađu potencijalne nove članove tima, već i da se istaknu kao privlačni poslodavci. Vaša inicijativa da se aktivno uključite na ovakvom događaju svakako jeste pokazatelj visoke svesti koju imate o specifičnim tržišnim okolnostima i potrebi za dugoročnim strateškim pristupom regrutaciji i brendiranju.

Ovom prilikom želim i da vam zahvalim na poverenju koje ste nam svojim učešćem ukazali. Upravo u ovakvim vremenima partnerstva zasnovana na poverenju imaju poseban značaj. Otvoreni smo, kao i uvek, za sve vaše ideje i sugestije kako bismo što kvalitetnije nastavili da unapređujemo podršku koju vam pružamo.

S poštovanjem,

Sonja Četković
direktorka Infostuda

Regionalni izveštaj tržišta rada je veliko istraživanje sprovedeno sa ciljem da saznamo šta kandidati iz Srbije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Slovenije i Severne Makedonije, očekuju od poslodavaca. Istraživanje daje odgovore na pitanja o navikama i očekivanjima kandidata o ključnim temama njihovog zapošljavanja i rada. Regionalnost istraživanja omogućava nam da uporedimo razlike, kao i sličnosti u očekivanjima ispitanika u 5 zemalja učesnica. Ovogodišnji izveštaj uključuje i pitanja vezana za aktuelne teme napredne tehnologije, posebno veštačke inteligencije i uticaja na tržište rada.

U prikupljanju podataka učestvovali su vodeći sajtovi za zapošljavanje iz 5 zemalja regiona: **Poslovi Infostud (Srbija), MojPosao (Hrvatska), MojPosao.ba (Bosna i Hercegovina), Deloglasnik (Slovenija) i Vrabotuvanje.com.mk (Severna Makedonija)**. Istraživanje je sprovedeno tokom trajanja najvećeg onlajn Regionalnog Sajma Poslova od 24. do 31. oktobra. **Podaci su prikupljeni isključivo putem interneta, kroz sledeće kanale: društvene mreže (Facebook i Instagram), newsletter za kandidate sa navedenih sajtova za zapošljavanje, banere i obaveštenja na ovim sajtovima, i kroz onlajn platformu samog Sajma zapošljavanja.**

Istraživanje je sprovedeno kao standardno ispitivanje stavova javnog mnjenja kroz 29 pitanja od kojih su se određene grupe pitanja fokusirala na 3 demografske grupe ispitanika: zaposlene, nezaposlene i one koji se trenutno školuju.

REGIONALNI SAJAM POSLOVA

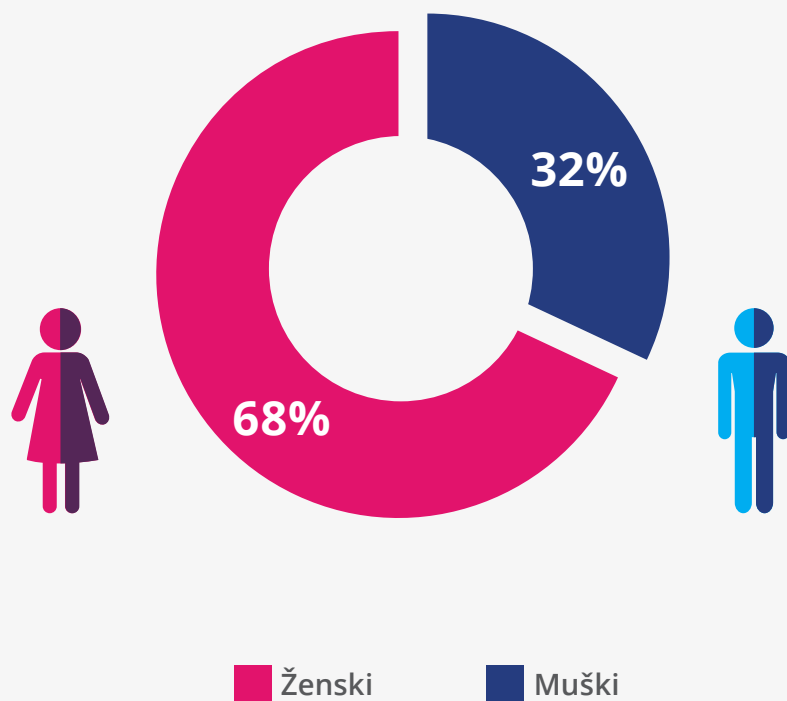
DEMOGRAFIJA ISPITANIKA

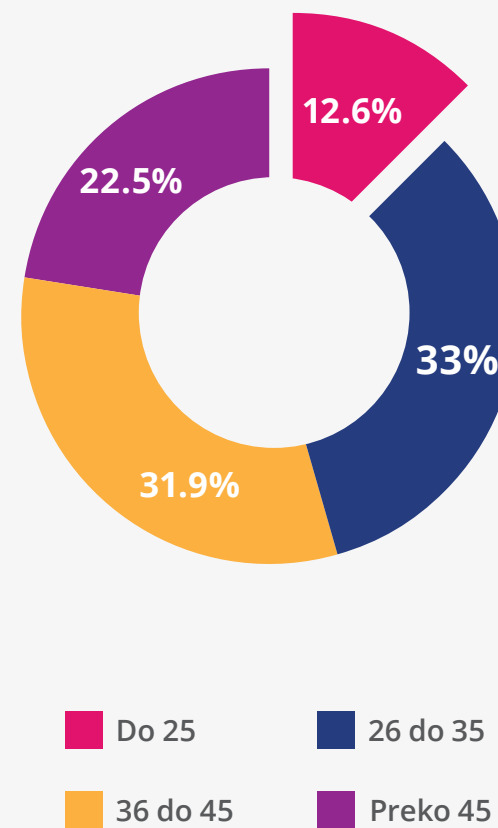
REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

Pol

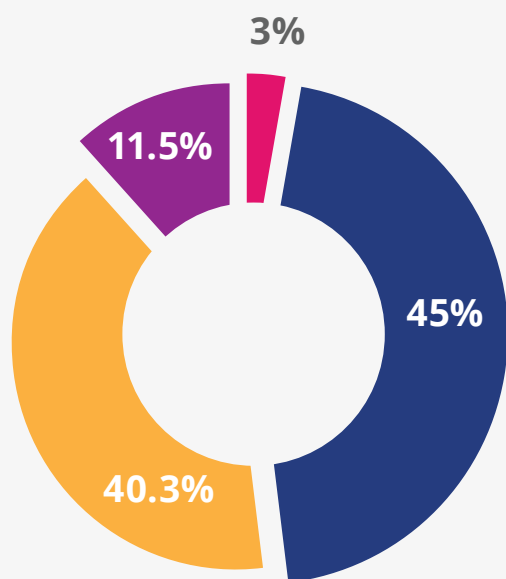

Godine

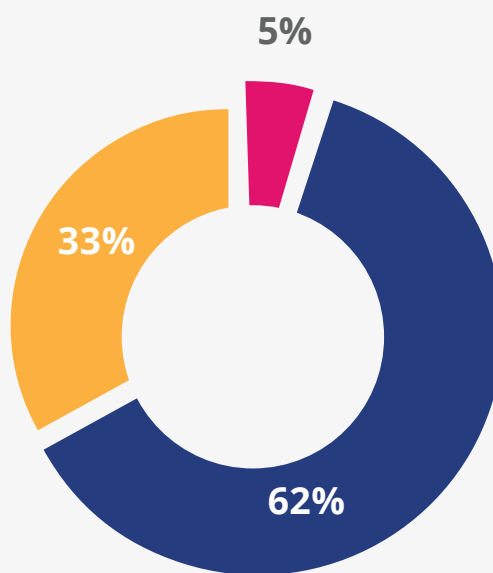

Obrazovanje

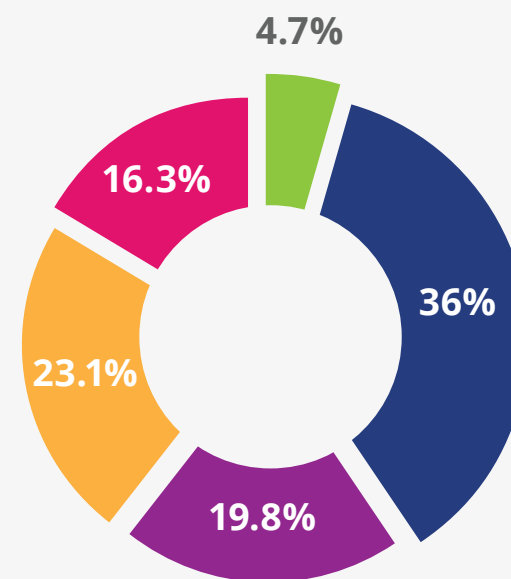
- Završena srednja škola
- Završena viša škola ili fakultet
- Završena osnovna škola
- Magistratura / doktorat

Radni status

- Zaposleni u firmi/samostalno
- Nezaposleni
- Školujem se učenik /student

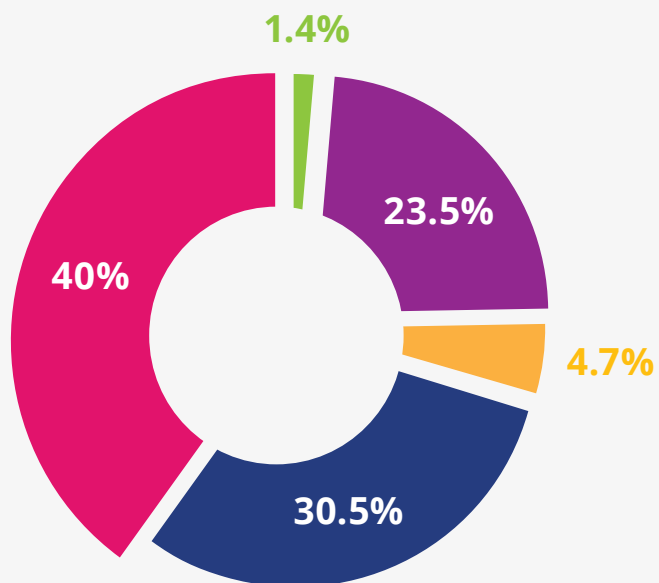
Pozicija

- Operativna
- Stručnjak / specijalista
- Administrativna
- Niži i srednji menadžment
- Viši menadžment / vlasnik

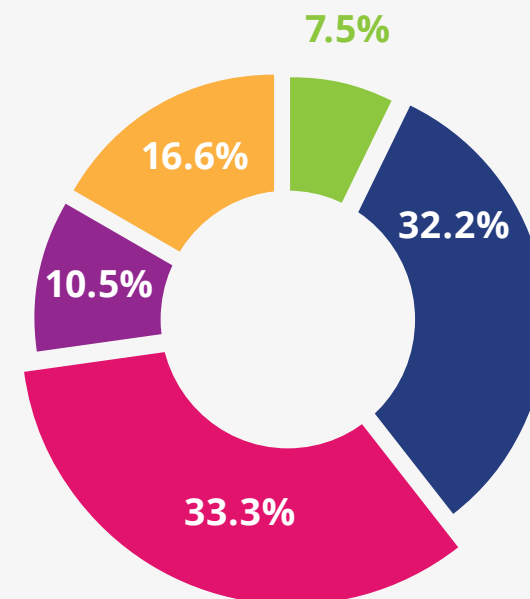

Zemlje

- Srbija
- Hrvatska
- S. Makedonija
- Bosna i Hercegovina
- Slovenija

Regioni u Srbiji

- Beograd sa okolinom
- Vojvodina
- Istočna i južna Srbija
- Centralna Srbija
- Zapadna Srbija

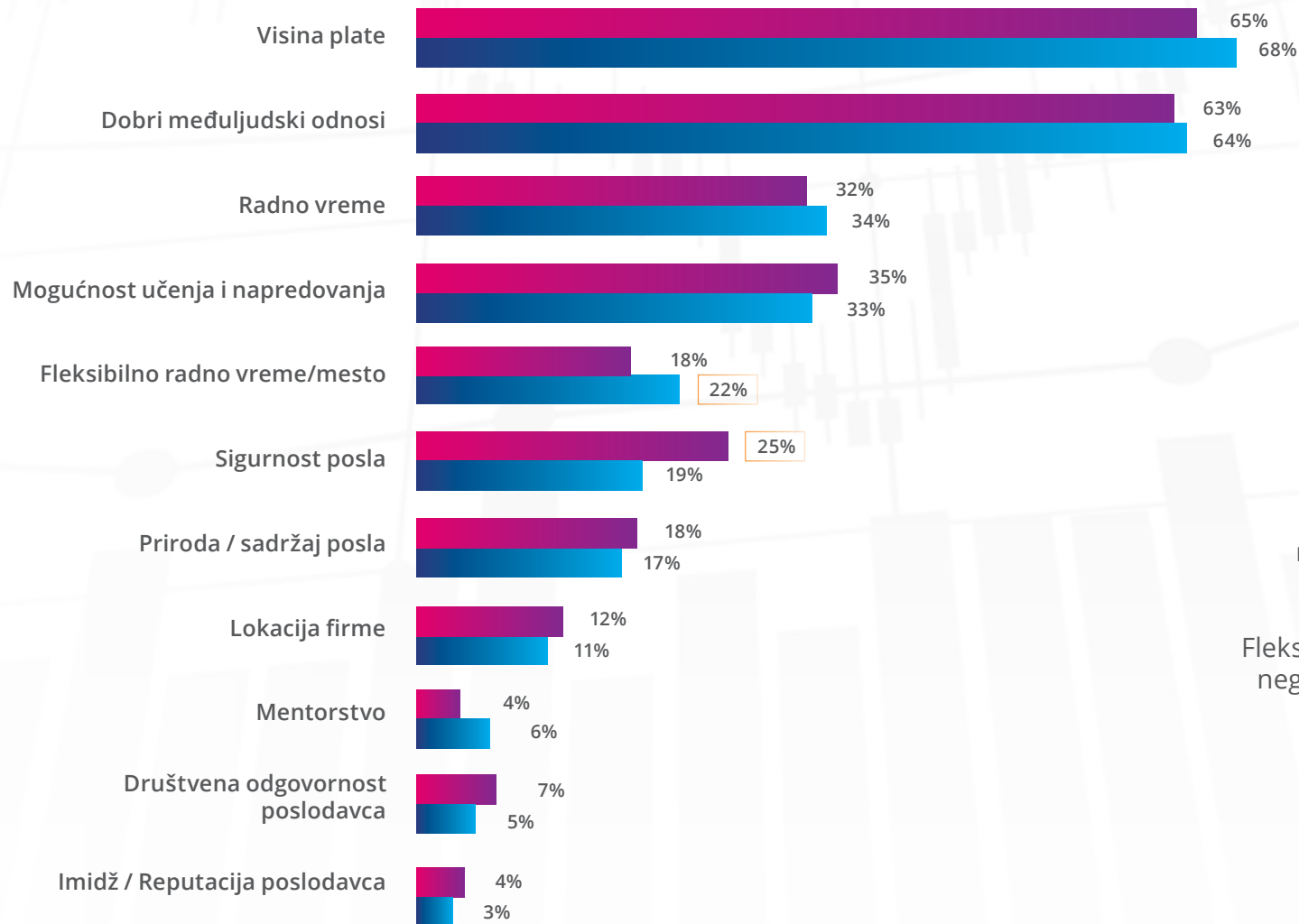

REZULTATI - SVI ISPITANICI -

 Srbija, 2023 vs 2022

Šta vam je najvažnije na poslu / za odabir poslodavca?

I dalje najvažniji faktori su zarada, međuljudski odnosi, radno vreme i mogućnost učenja i napredovanja.

Fleksibilno radno vreme je važnije sada nego pre godinu dana, dok je obrnuto kada je u pitanju sigurnost posla.

 Srbija 2022.

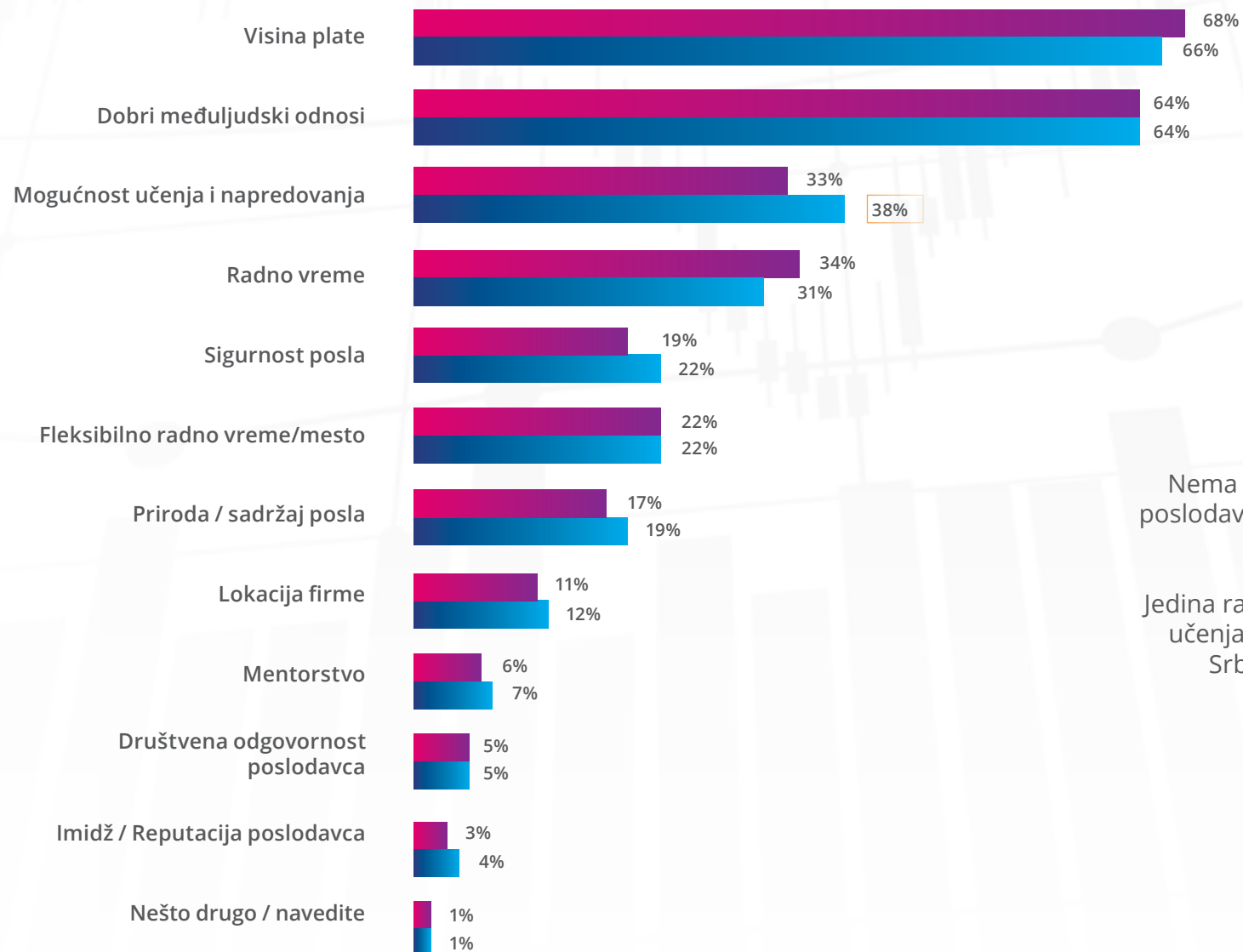
 Srbija 2023.

 Statistički značajno veće, nivo 95% pouzdanosti

 Region vs Srbija

Šta vam je najvažnije na poslu / za odabir poslodavca?

Nema razlika u kriterijumima za odabir poslodavca, kandidati iz Srbije razmišljaju slično kao i kandidati iz regiona.

Jedina razlika je u kriterijumu mogućnost učenja i napredovanja koju kandidati iz Srbije pominju više nego iz regiona.

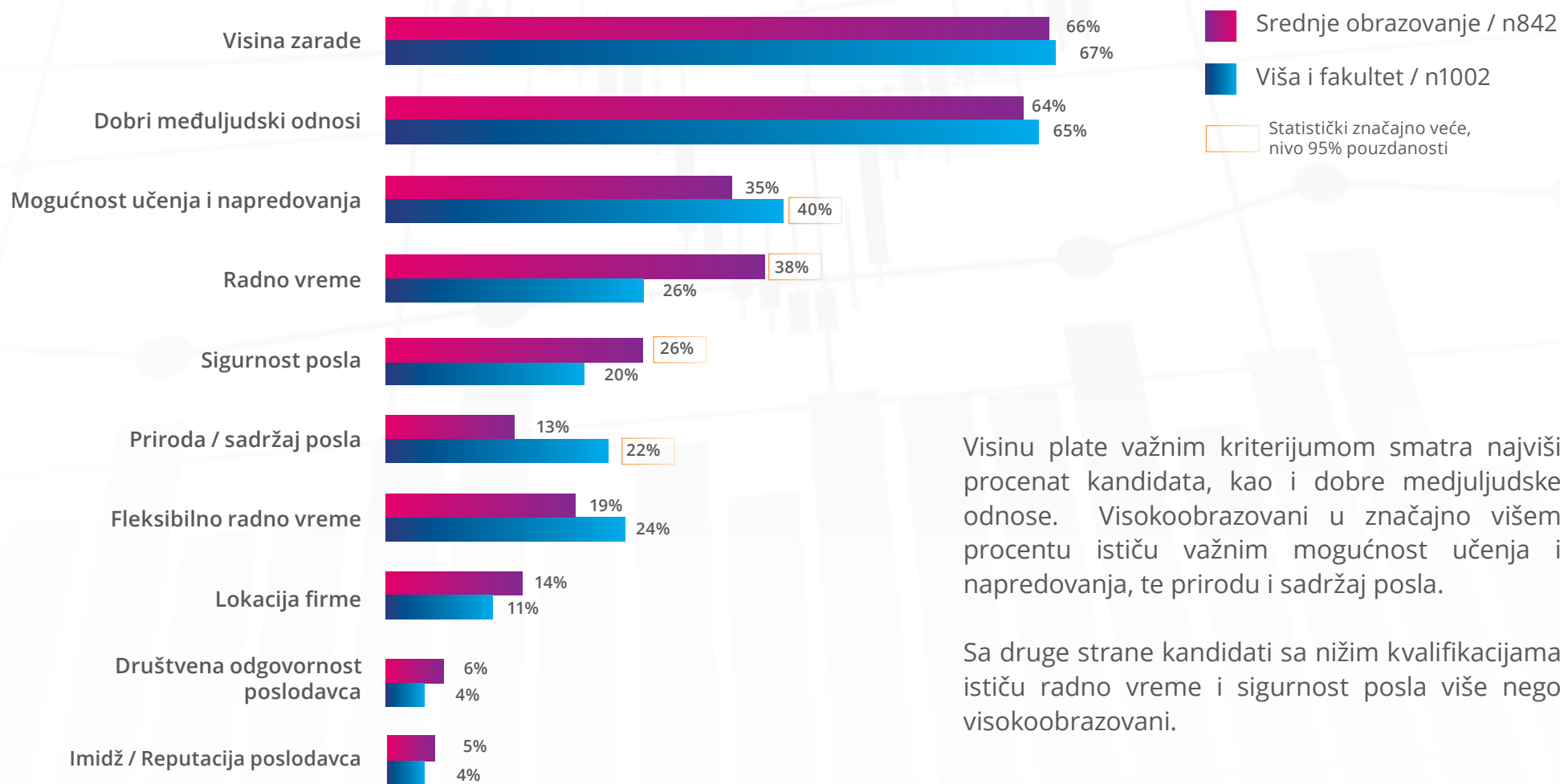
 Region
 Srbija

 Statistički značajno veće, nivo 95% pouzdanosti

 Obrazovanje - Srbija

Šta vam je najvažnije na poslu / za odabir poslodavca?

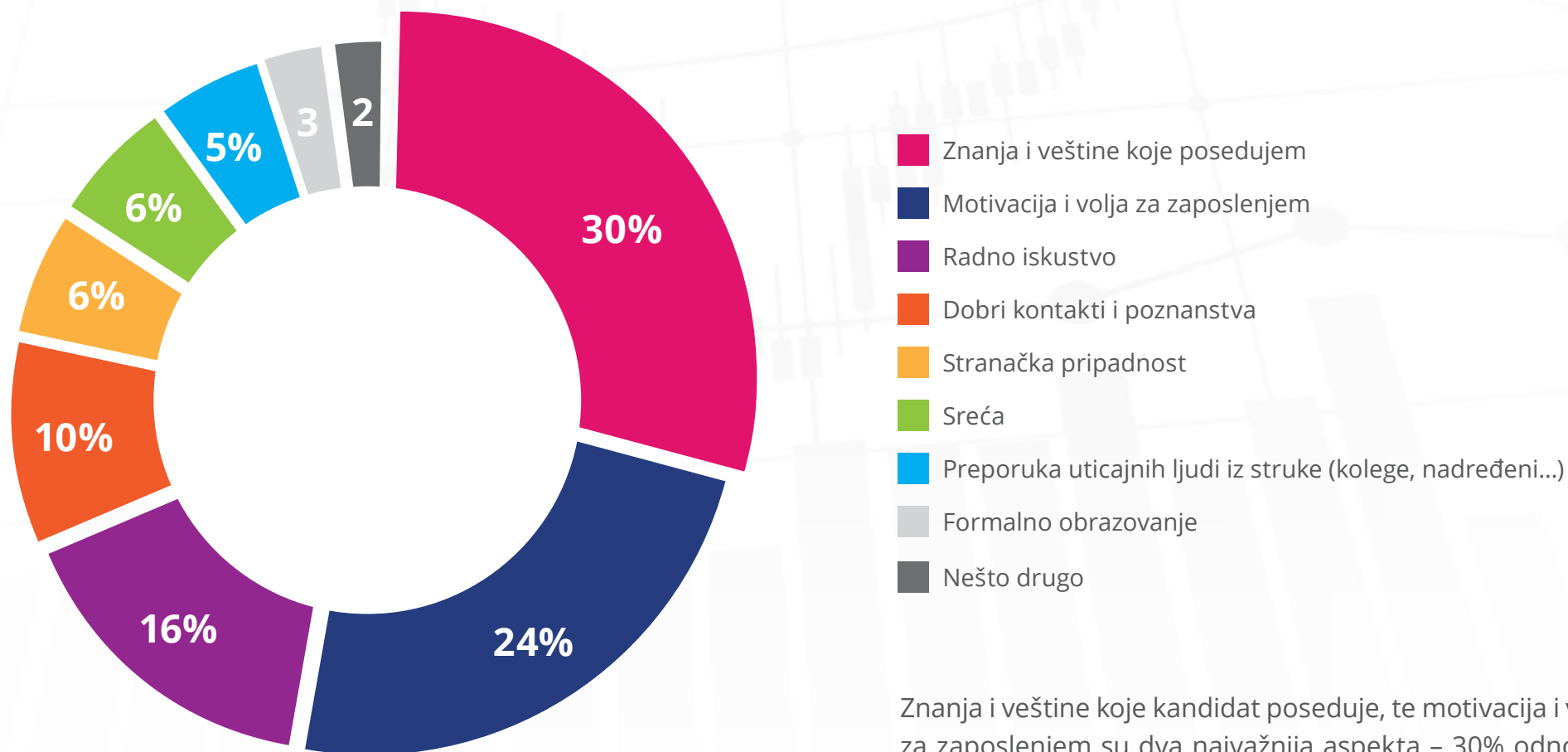

Visinu plate važnim kriterijumom smatra najviše procenat kandidata, kao i dobre međuljudske odnose. Visokoobrazovani u značajno većem procentu ističu važnim mogućnost učenja i napredovanja, te prirodu i sadržaj posla.

Sa druge strane kandidati sa nižim kvalifikacijama ističu radno vreme i sigurnost posla više nego visokoobrazovani.

 Srbija

 Šta je po vama presudno za dobijanje posla?

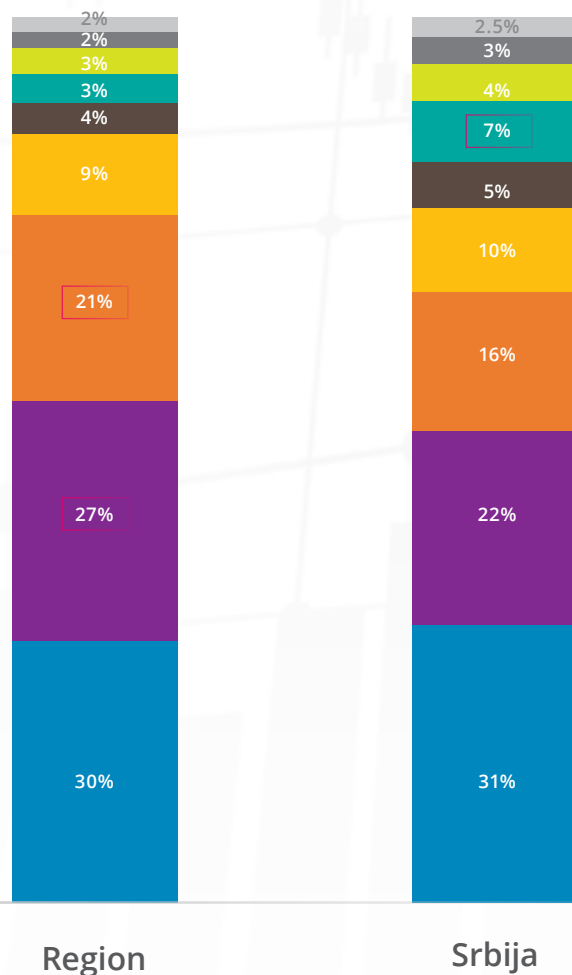

Znanja i veštine koje kandidat poseduje, te motivacija i volja za zaposlenjem su dva najvažnija aspekta – 30% odnosno 24% navodi ova dva aspekta kao najvažnije.

16% navodi radno iskustvo, a 10% dobre kontakte i poznanstva.

 Region vs Srbija

 Šta je po vama presudno za dobijanje posla?

- Znanja i veštine koje posedujem
- Motivacija i volja za zaposlenjem
- Radno iskustvo
- Dobri kontakti i poznanstva
- Sreća
- Stranačka pripadnost
- Preporuka uticajnih ljudi iz struke (kolege, nadređeni...)
- Formalno obrazovanje
- Nešto drugo

 Statistički značajno veće, nivo 95% pouzdanosti

Znanje i veštine koje kandidati poseduju su na istom nivou i u regionu i u Srbiji, 30% smatra ovo najvažnijim faktorom za dobijanje posla.

Slede motivacija i volja (manje zastupljeno u Srbiji kao odgovor), radno iskustvo (takođe manje bitno u Srbiji nego u regionu), te dobri kontakti i poznanstva. U Srbiji češće navode kao važan kriterijum stranačku pripadnost.

OČEKIVANA ZARADA

Srbija

Prema vašem mišljenju, koliko bi trebala iznositi mesečna neto plata za vaše radno mesto?

Prosečna plata u Srbiji

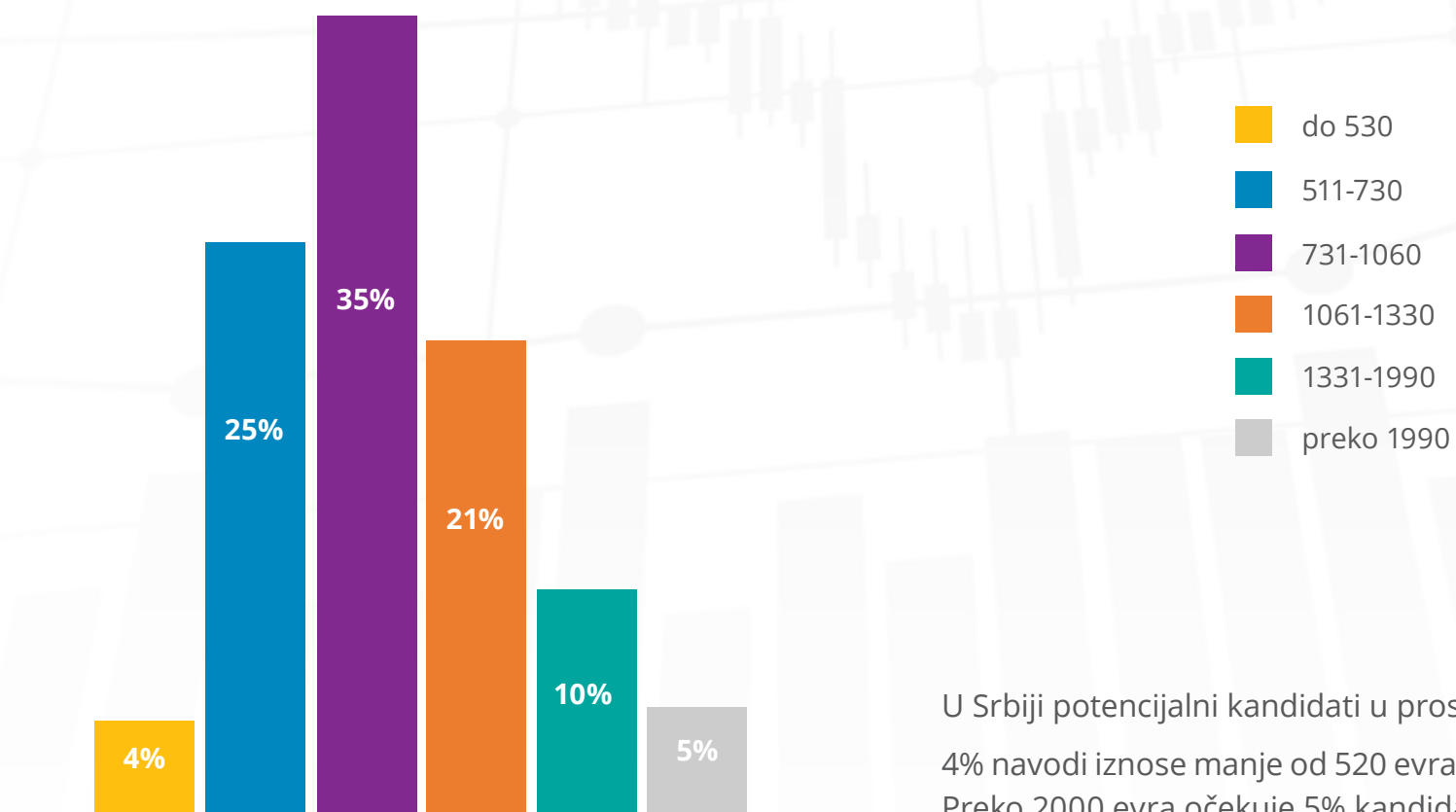
990 eur

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

 Srbija

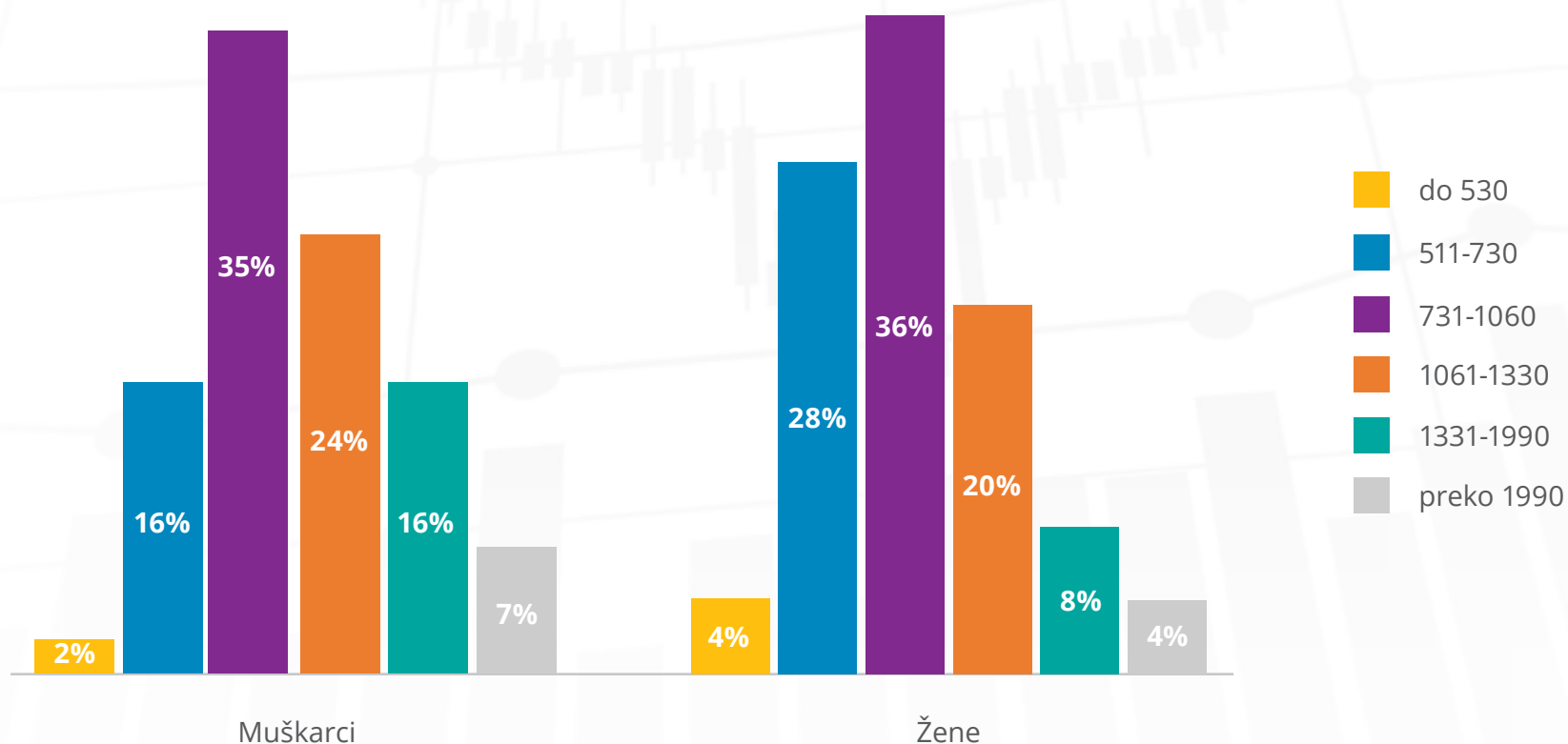
 Prema vašem mišljenju, koliko bi trebala iznositi mesečna neto plata za vaše radno mesto?

U Srbiji potencijalni kandidati u proseku očekuju platu od 990 evra. 4% navodi iznose manje od 520 evra, a 35% iznose od 730 do 1060 evra. Preko 2000 evra očekuje 5% kandidata.

 Pol - Srbija

 Prema vašem mišljenju, koliko bi trebala iznositi mesečna neto plata za vaše radno mesto?

U Srbiji je prosečna očekivana zarada 990 evra. Muškarci imaju viša očekivanja od žena – u proseku očekuju zaradu reko 1100 evra, dok žene očekuju prosečnu zaradu oko 930 eur.

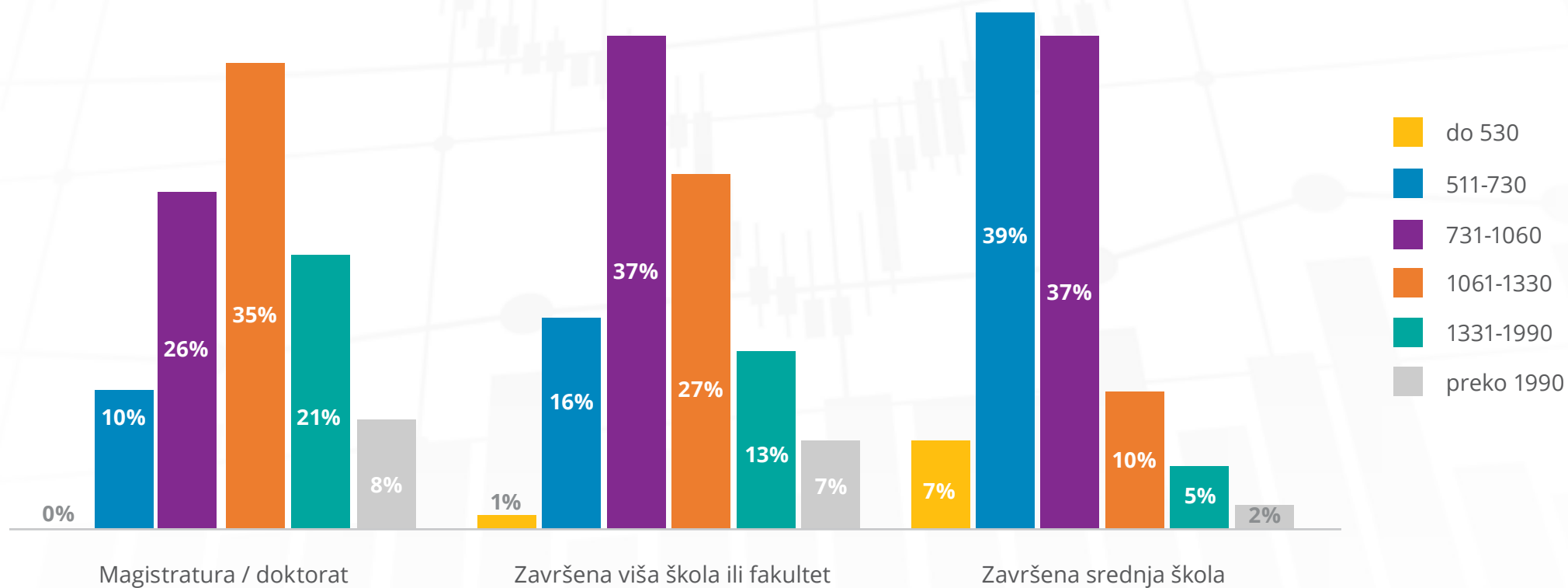
Drugim rečima, veći procent žena očekuje platu ispod 700 eura (32% vs 18%), odnosno više muškaraca očekuje platu preko 1300 eura (23% vs 12%)

Obrazovanje
Srbija

Prema vašem mišljenju, koliko bi trebala iznositi
mesečna neto plata za vaše radno mesto?

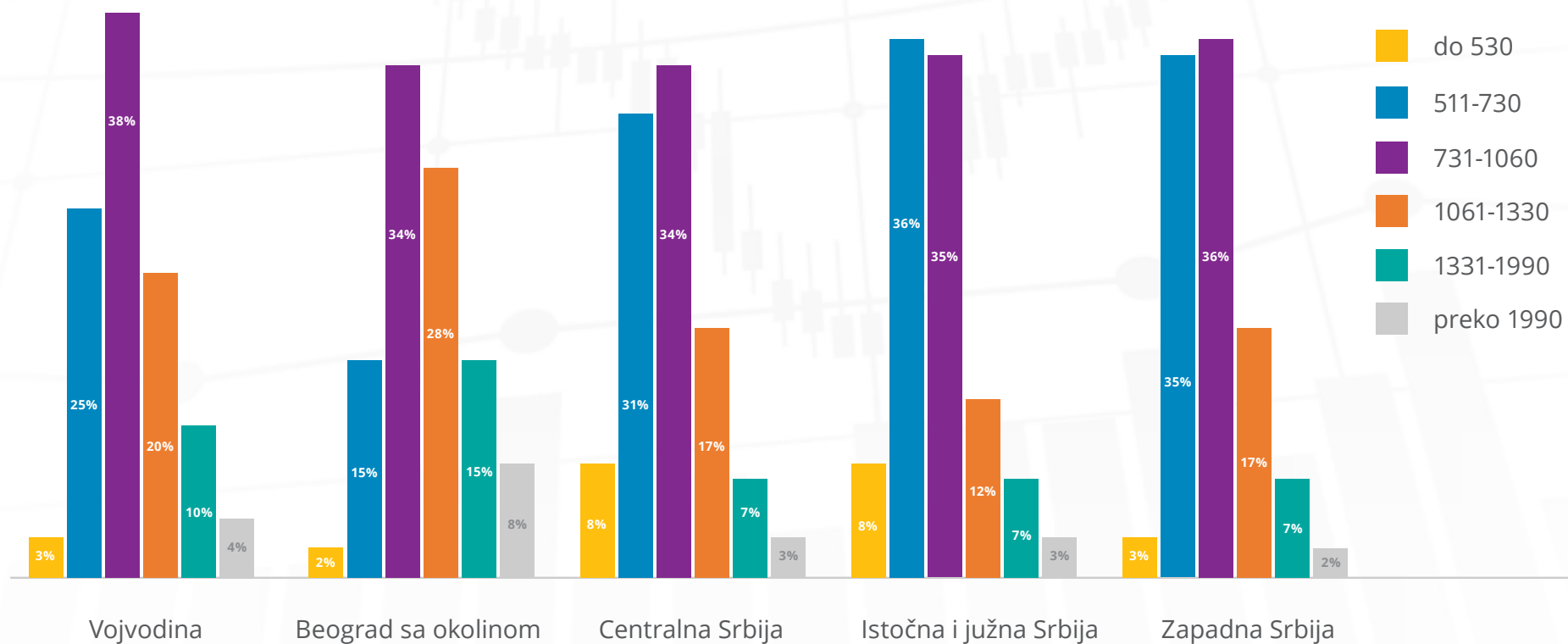

Kada je u pitanju obrazovanje nema velikih iznenađenja.
Oni sa višim obrazovanjem (kao i višim pozicijama) imaju viša očekivanja u pogledu plate.

 Srbija i njeni regioni

Prema vašem mišljenju, koliko bi trebala iznositi mesečna neto plata za vaše radno mesto?

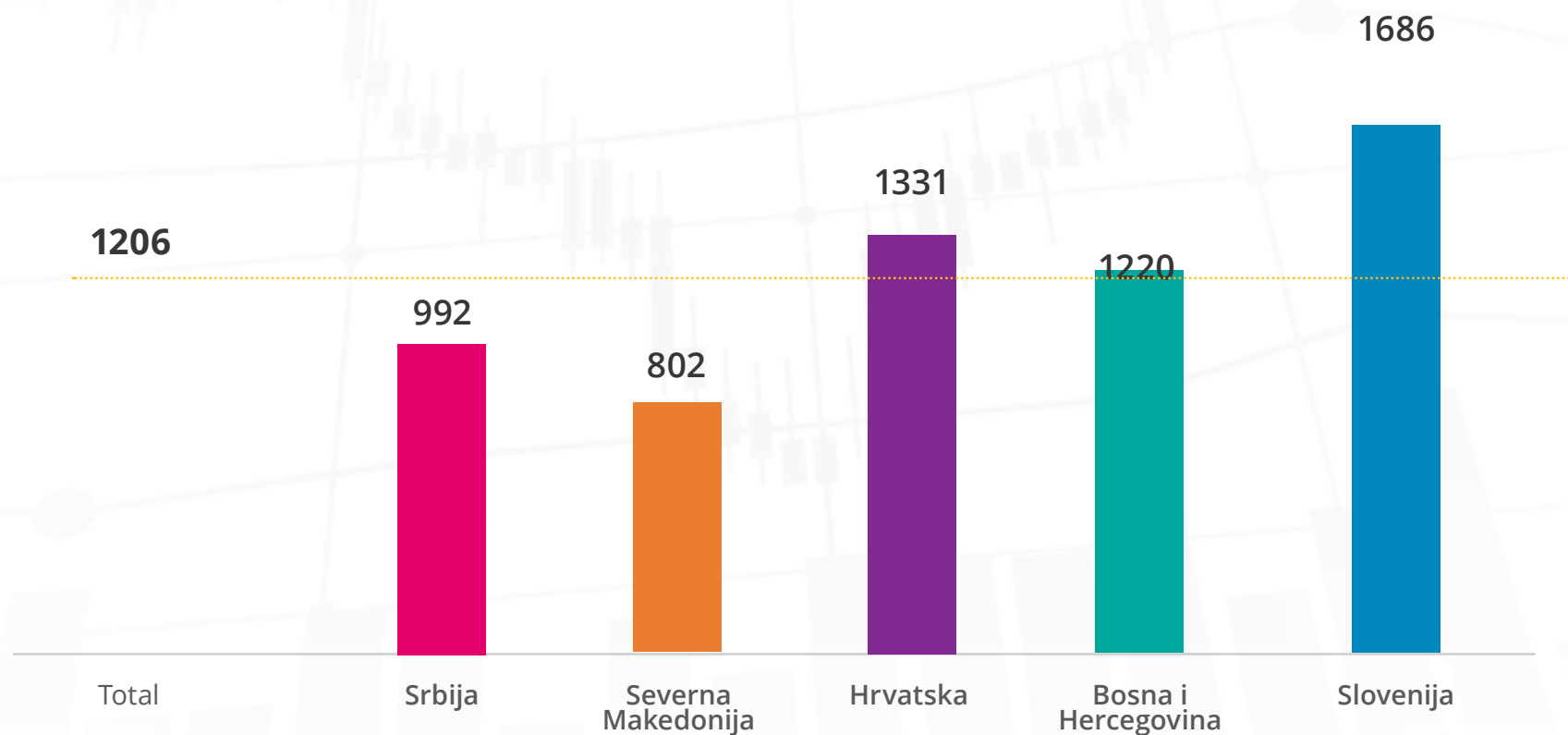
Kao i do sada, i u ovom istraživanju uočena su različita očekivanja ispitanika u odnosu na to u kojem predelu Srbije žive. Najviša očekivanja su u Beogradu, sledi Vojvodina.

Region

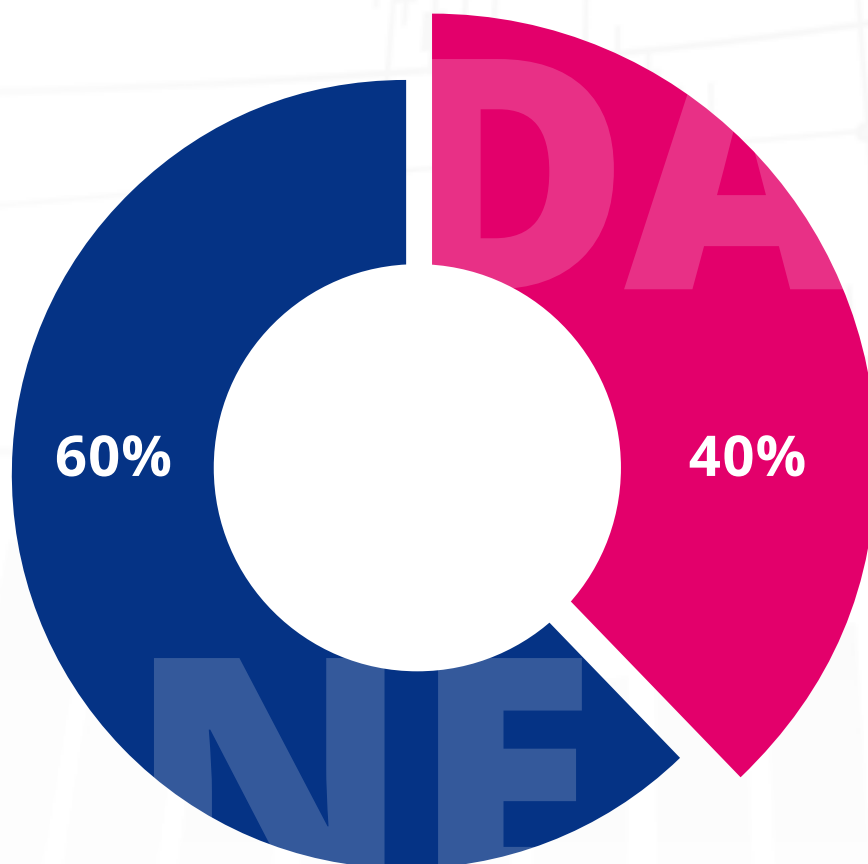
Prema vašem mišljenju, koliko bi trebala iznositi mesečna neto plata za vaše radno mesto?

U proseku, kandidati u Sloveniji imaju najviša očekivanja, oko 1700 evra u proseku. Sa druge strane najniža očekivanja su u S. Makedoniji, 802 evra. Hrvatska je najbliža Sloveniji, sa prosečnom očekivanom zaradom od 1330 eur, blizu njih je Bosna i Hercegovina sa 1200, dok kandidati iz Srbije su na granici od 1000 evra u proseku.

 Srbija

 Jeste li u proteklih dve godine, od početka COVID epidemije, promenili (pronašli) posao?

40% ispitanika navodi da je menjalo ili pronašlo posao u poslednjih godinu i po dana.

Kada govorimo u regionu, 44% zaposlenih u Hrvatskoj je promenilo posao. U Bosni i Hercegovini je došlo do najmanje rotacije, tamo je 34% menjalo posao.

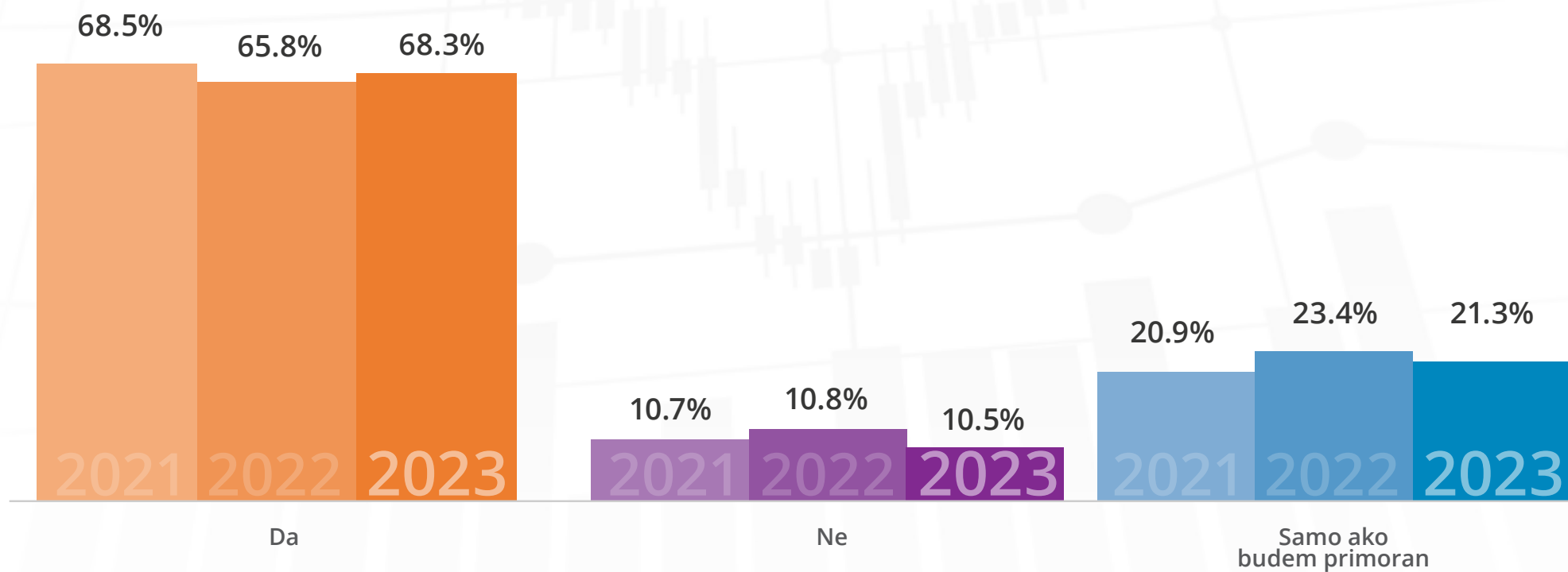
ZAPOSLANI ISPITANICI

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

 Srbija, 2023 vs 2022 vs 2021

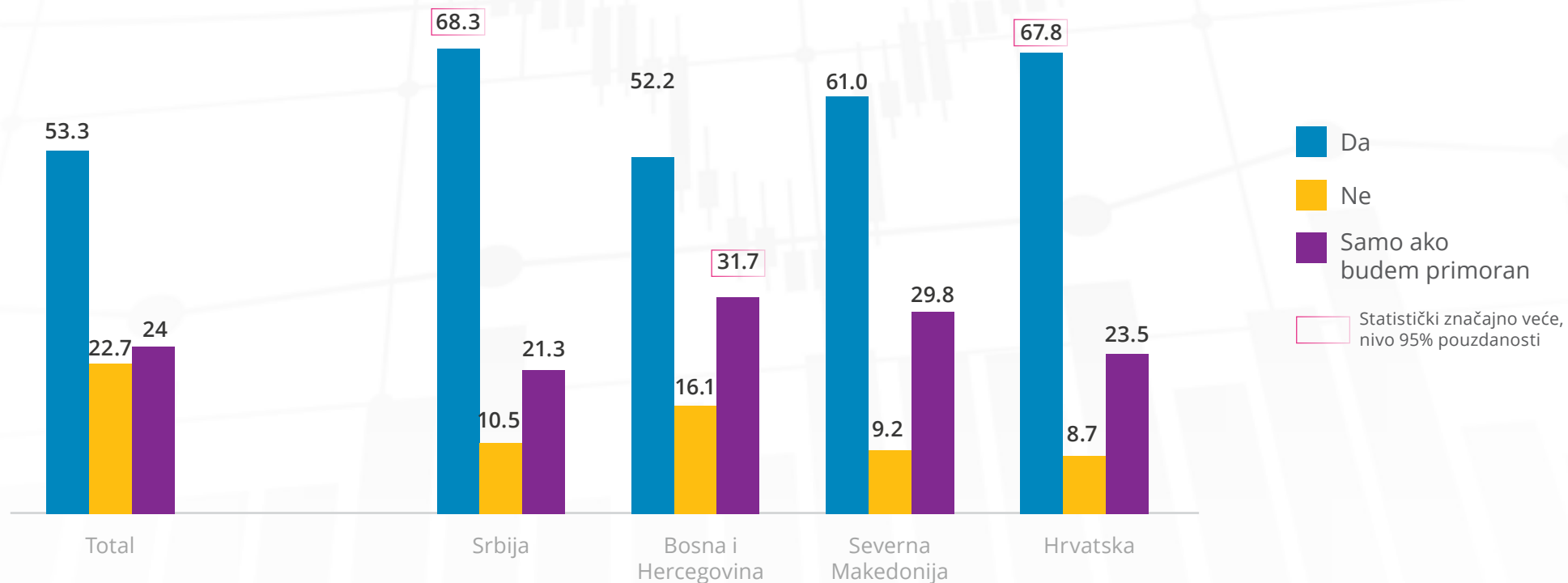
 Da li planirate da promenite posao u narednih godinu dana?

2 od 3 zaposlena kandidata planira da promeni posao u narednih godinu dana, kao i u prethodnim godinama.

 Region vs Srbija

 Da li planirate da promenite posao u narednih godinu dana?

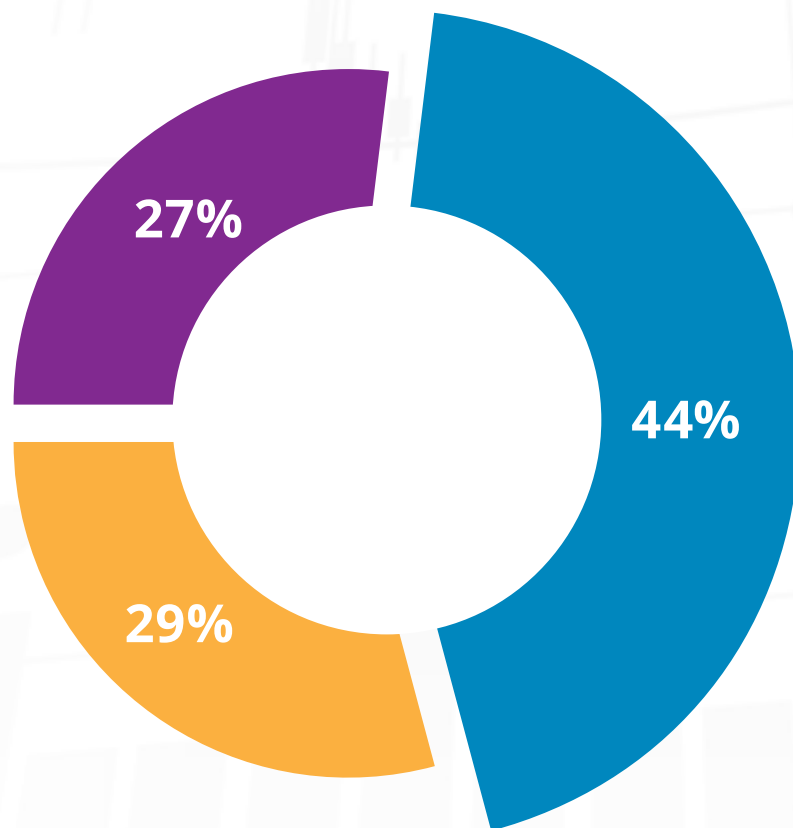

U Srbiji i Hrvatskoj je više onih kandidata koji razmišljaju o promeni posla u narednih godinu dana, nego u BiH i Severnoj Makedoniji.

S druge strane, razlikuju se i po utisku da će menjati posao samo ako budu prisiljeni na taj korak, više je kandidata koji tako kažu u BiH i Severnoj Makedoniji, što ukazuje da postoji više opcija u Hrvatskoj i Srbiji.

 Srbija

 Da li se plašite da biste mogli ostati bez posla u narednih godinu dana?

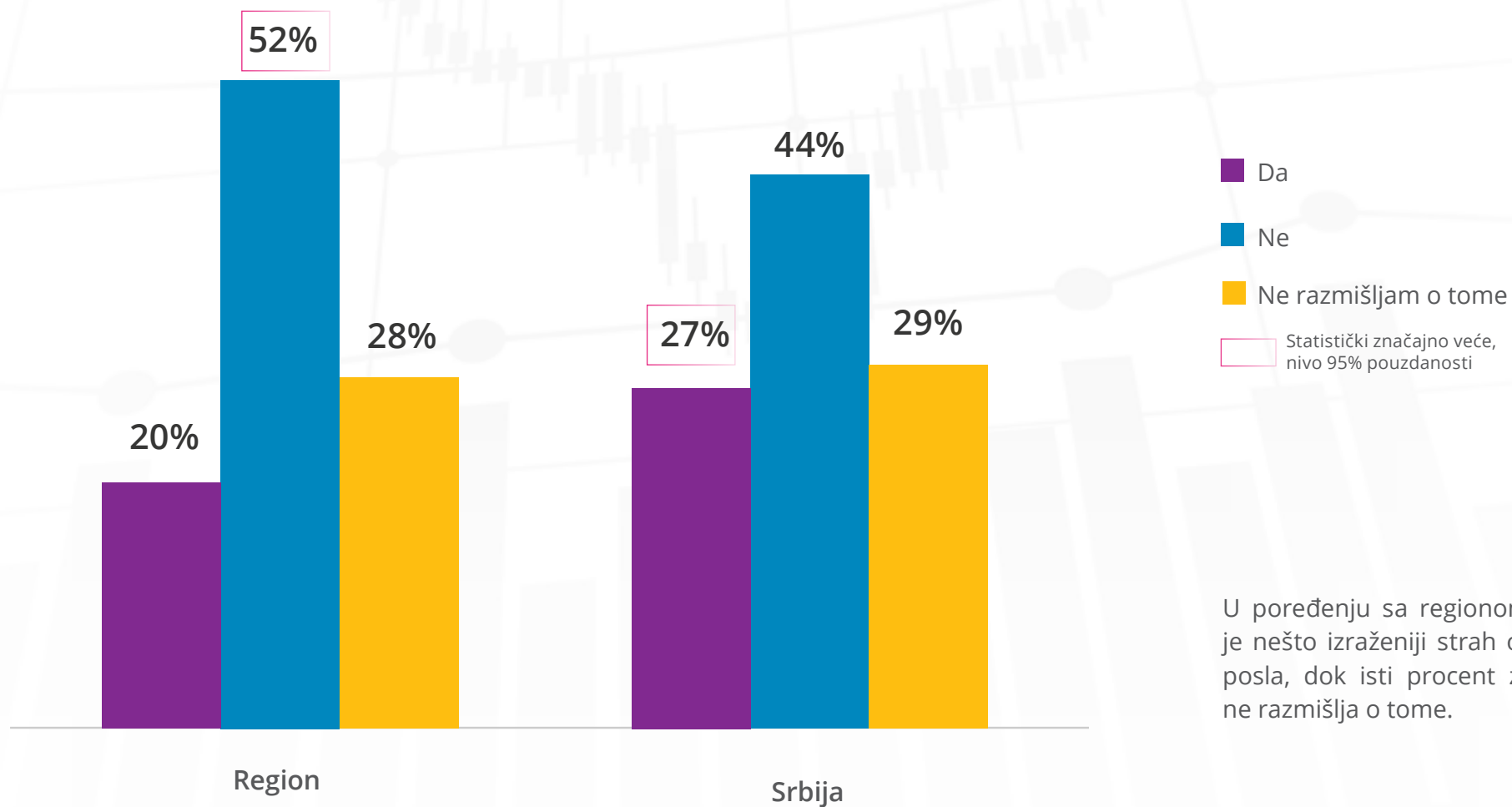

 Da Ne Ne razmišljam o tome

Nešto manje od polovine, 44%, trenutno zaposlenih ispitanika kaže da se uglavnom ne plaši da bi mogli ostati bez posla u narednih godinu dana. 29% ne razmišlja o gubitku posla, dok se 27% izjašnjava da se plaši da će u narednih godinu dana izgubiti posao.

 Region vs Srbija

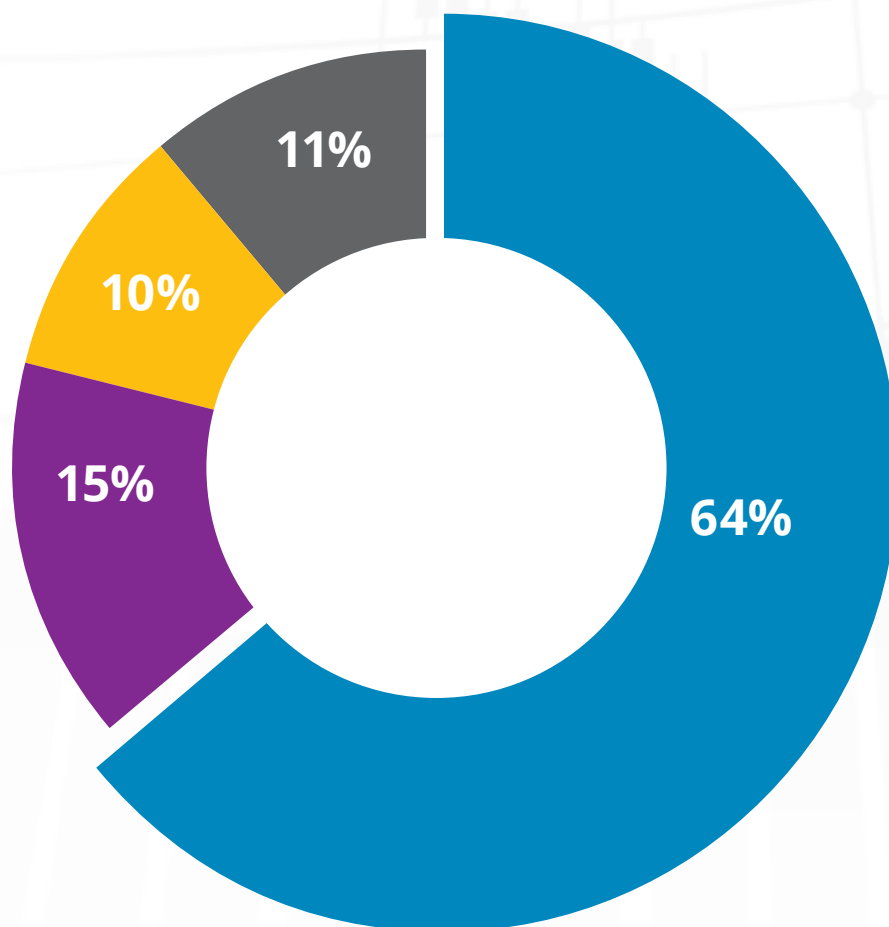
 Da li se plašite da biste mogli ostati bez posla u narednih godinu dana?

U poređenju sa regionom, u Srbiji je nešto izraženiji strah od gubitka posla, dok isti procent zaposlenih ne razmišlja o tome.

 Srbija

 Usled globalno nepovoljne ekonomske situacije, šta očekujete da će se događati sa tržištem rada?

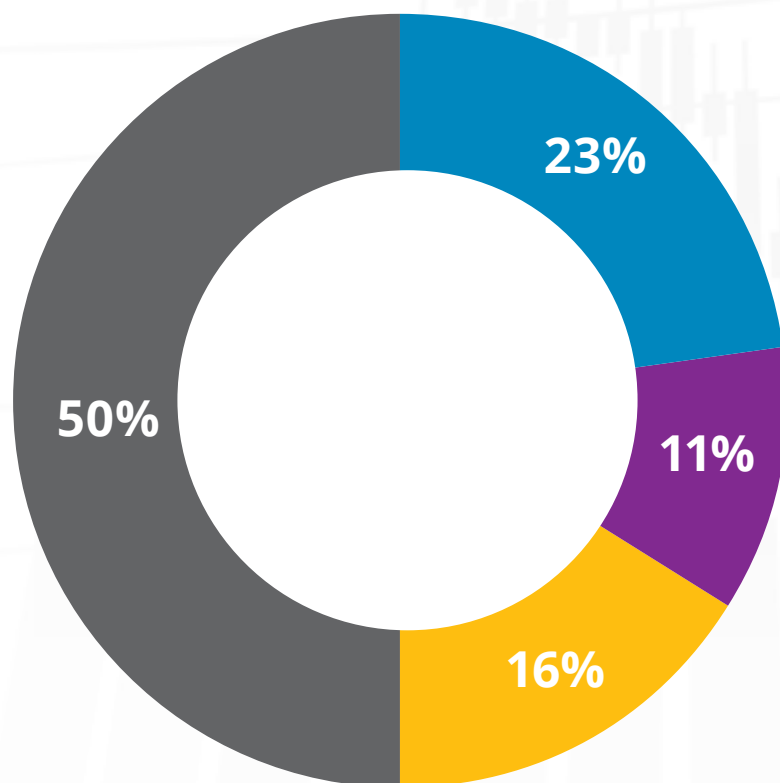
- Neki poslovi će biti traženiji nego pre, neki manje
- Ponuda poslova će biti manja
- Ponuda poslova će biti veća
- Ponuda poslova neće se promeniti

2 od 3 zaposlena je racionalno po ovom pitanju, smatraju da će neki poslovi biti traženiji, a neki manje, što navodi na zaključak da će ukupna ponuda biti ista.

15% smatra da će ponuda biti manja, a 10% da će biti veća.

 Srbija

 Prati li vaša plata inflaciju, odnosno jeste li dobili povišicu ove godine?

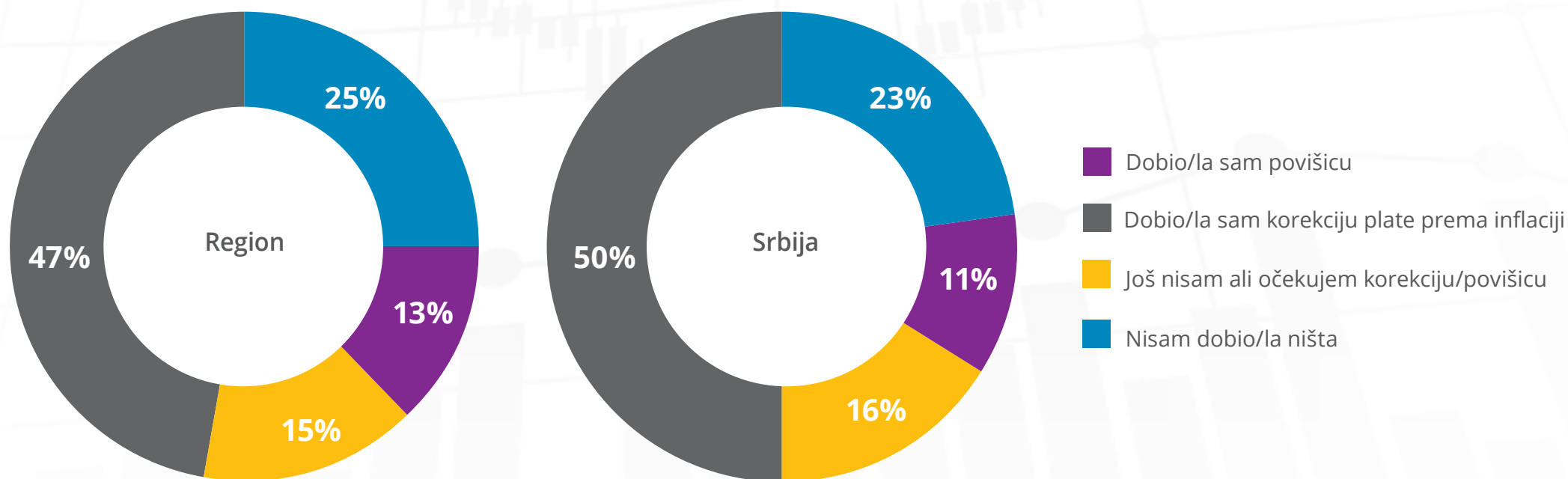
- Dobio/la sam povišicu
- Dobio/la sam korekciju plate prema inflaciji
- Još nisam ali očekujem korekciju/povišicu
- Nisam dobio/la ništa

Plate ipak nisu rasle u skladu sa inflacijom. Samo 23% ispitanika je dobilo povišicu ove godine, a 11% korekciju plate prema inflaciji. Što znači da je 2 od 3 zaposlena ostalo „kraćih rukava“.

 Region vs Srbija

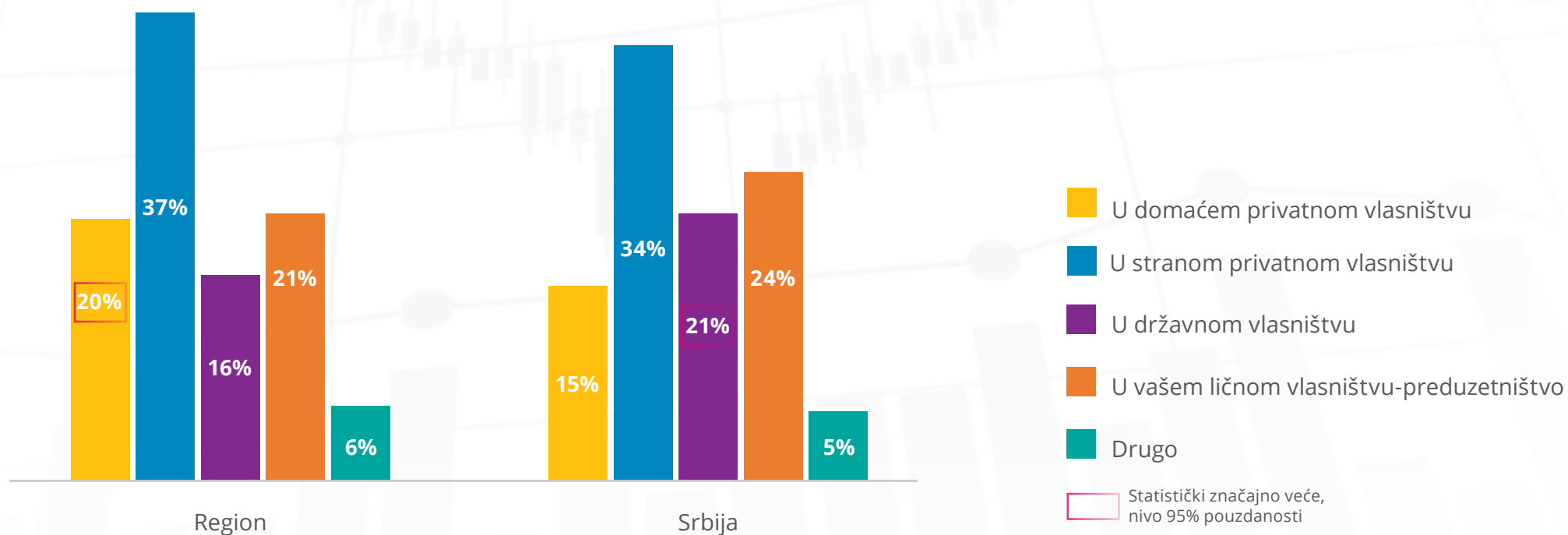
 Prati li vaša plata inflaciju, odnosno jeste li dobili povišicu ove godine?

Stopa dobijene povišice veća je u regionu, nego li u Srbiji. Sa druge strane izraženo je i to da zaposleni u Srbiji nisu dobili nijedan vid podrške.

 Region vs Srbija

 Najradije biste radili za kompaniju koja je:

U regionu se više veruje domaćim vlasnicima nego u Srbiji, dok bi u Srbiji više voleli da rade u državnim preduzećima.

I u Srbiji i u regionu se slažu po pitanju stranog privatnog vlasništva – za više od trećine je to mesto gde bi najradije radili.

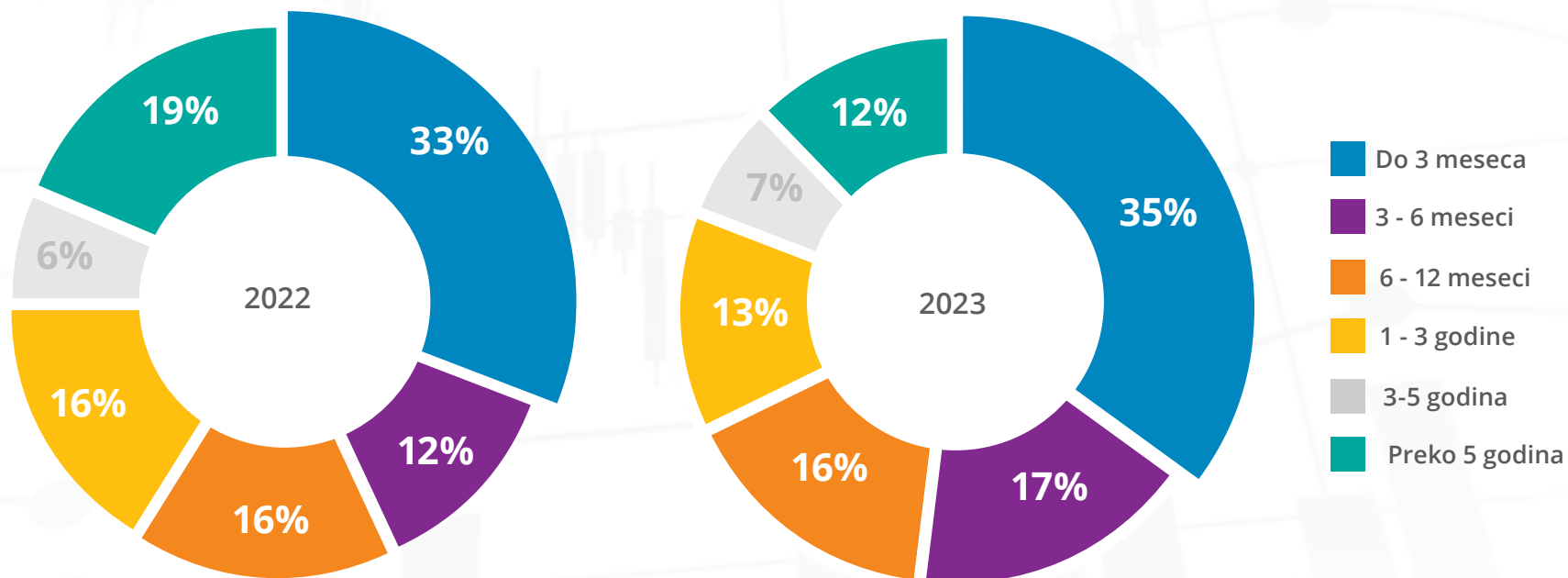
NEZAPOSLENI ISPITANICI

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

 Srbija 2022 vs 2023

 Koliko dugo ste nezaposleni?

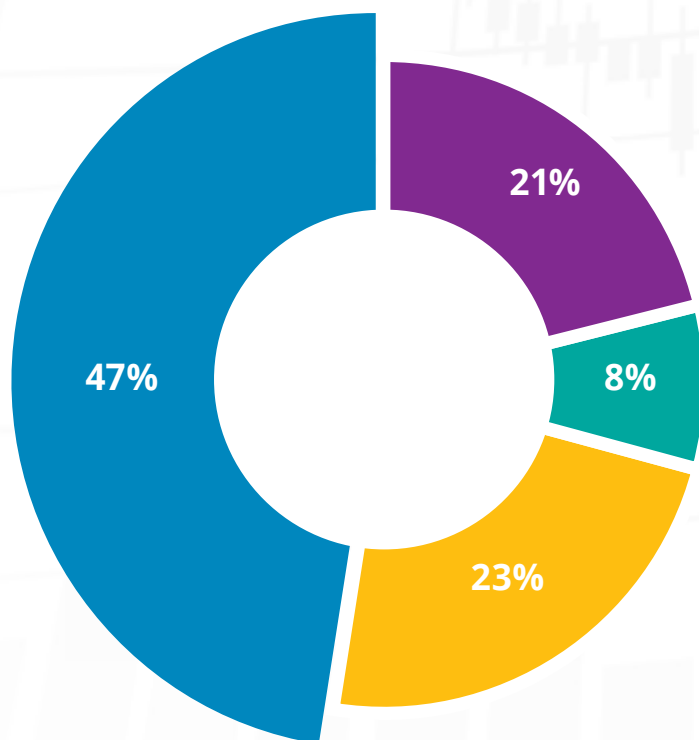
35% nezaposlenih je „sveže“, još nije prošlo ni 3 meseca od kako su u tom statusu, odnosno 68% do godinu dana. Sa druge strane, 12% nezaposlenih ispitanika je duže od 5 godina u statusu nezaposlenog, tj. 32% preko godinu dana je nezaposleno.

U odnosu na prošlogodišnje istraživanje, nema značajnih razlika, ali može se reći da je više onih koji su od skoro nezaposleni, nego onih koji su duži period nezaposleni.

Situacija u regionu je slična - kandidati su procentualno vrlo sličan period nezaposleni pre nego što pronadu novu radnu priliku.

 Srbija

 U kojoj meri se promenila ponuda poslova od izbijanja COVID epidemije?

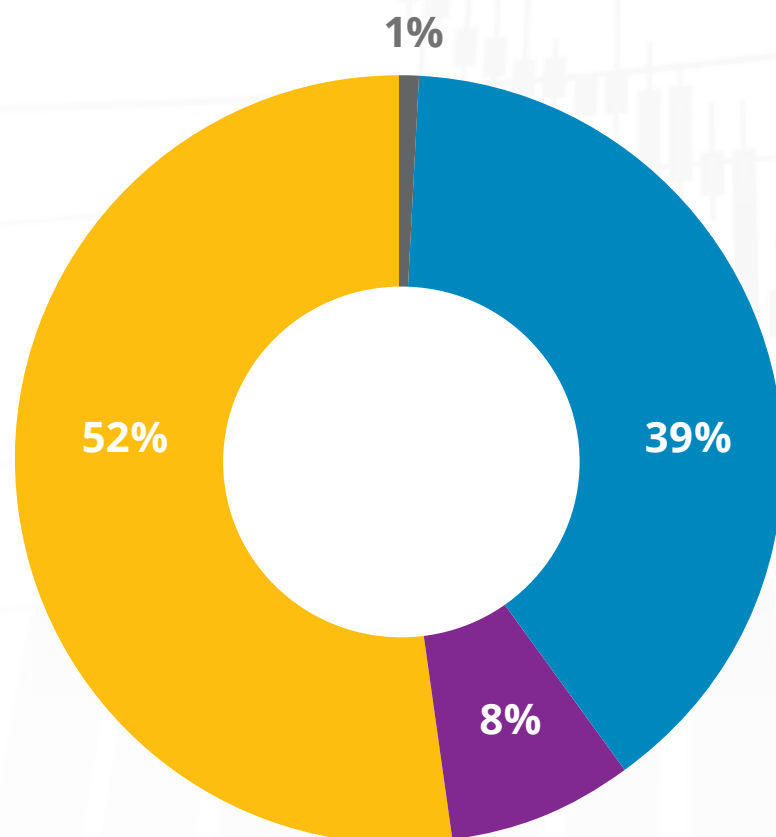
- Nekih poslova se traži više nego ranije, a nekih manje
- Nije se promenila
- Ponuda poslova je manja
- Ponuda poslova je veća

Srbija

Kakav posao tražite?

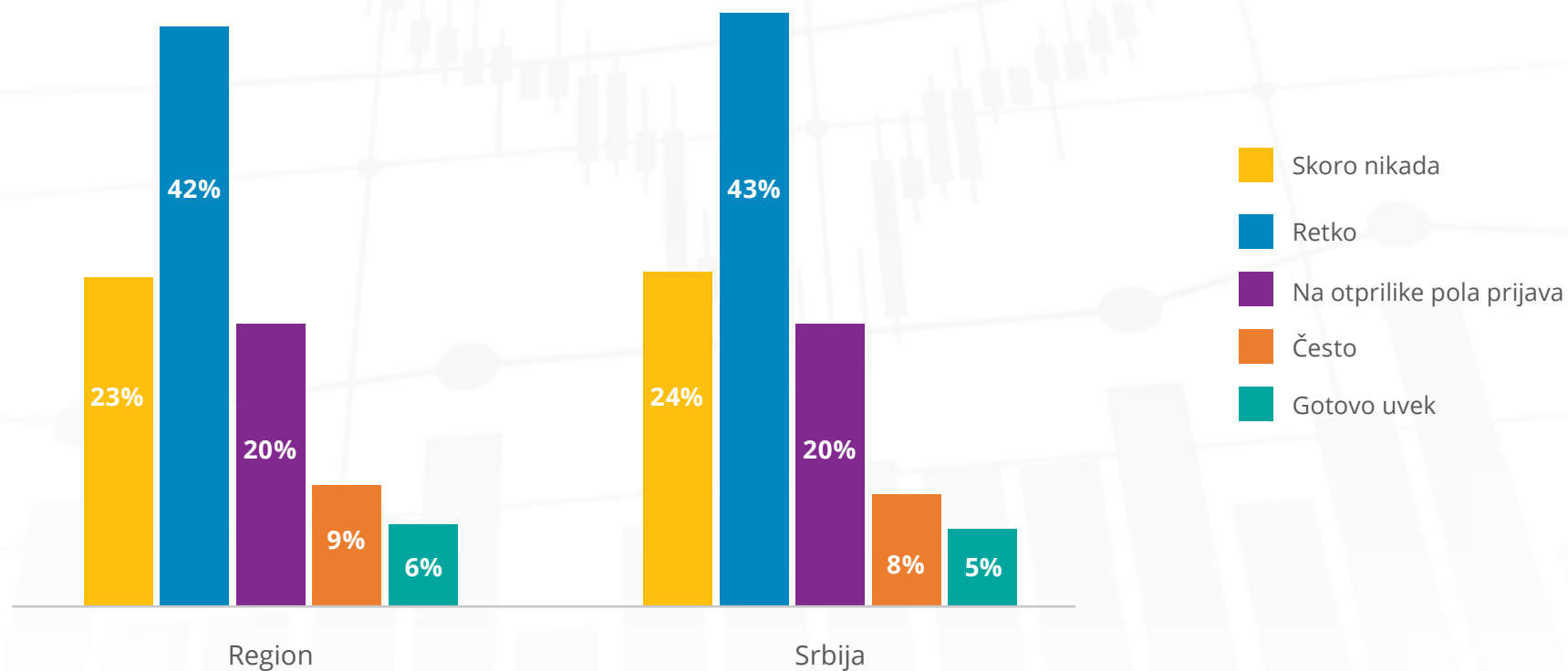
- Posao u struci
- Posao van struke
- Bilo kakav posao (u ili van struke)
- Ne tražim posao

Polovina nezaposlenih kandidata, 52%, je spremna da prihvati posao nezavisno od toga da li su se za tu oblast školovali ili ne. S druge strane, 8% ispitanika svesno traži posao koji nije u struci za koju su se pripremali.

Slično je i u regionu, s tim da je u Severnoj Makedoniji više onih koji traže bilo kakav posao (57%), a samo 26% ostaje pri poslu u struci.

 Region vs Srbija

 Dobijate li odgovor poslodavaca na prijavu za posao?

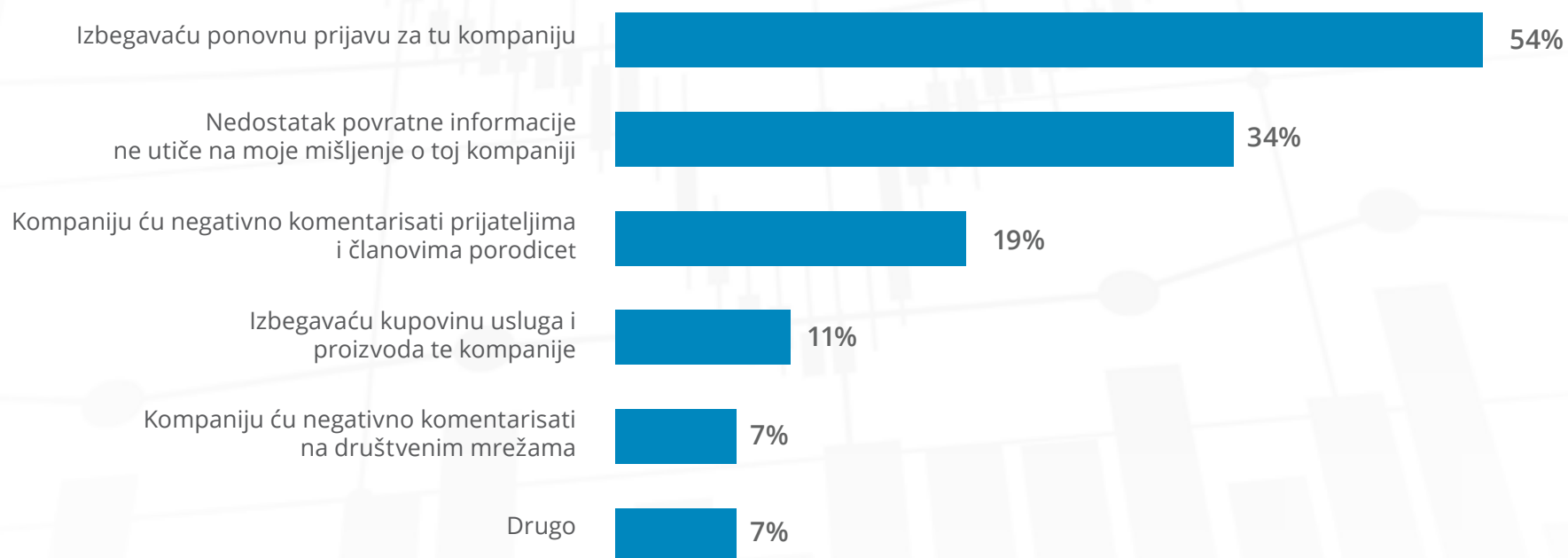

Situacija i u regionu i u Srbiji nije sjajna. 2 od 3 kandidata nikad ili jako retko dobija povratnu informaciju.

A takva slika može da utiče na odnos kandidata ka potencijalnim poslodavcima.

 Srbija

 Kako nedostatak povratne informacije na prijavu utiče na vaše mišljenje o kompaniji?

Izostanak povratne informacije, obzirom da nije toliko neuobičajena praksa, je donekle normalizovana, te 34% kandidata ne zamera tom poslodavcu i ne utiče na mišljenje o njemu. Ipak, većina ispitanika izjasnila se manje ili više negativno prema ovoj pojavi.

Koliko ovakva praksa može da utiče na kandidate, govori podatak da će čak 11% biti radikalno te će izbegavati proizvode i usluge te kompanije.

ISPITANICI KOJI SE ŠKOLUJU

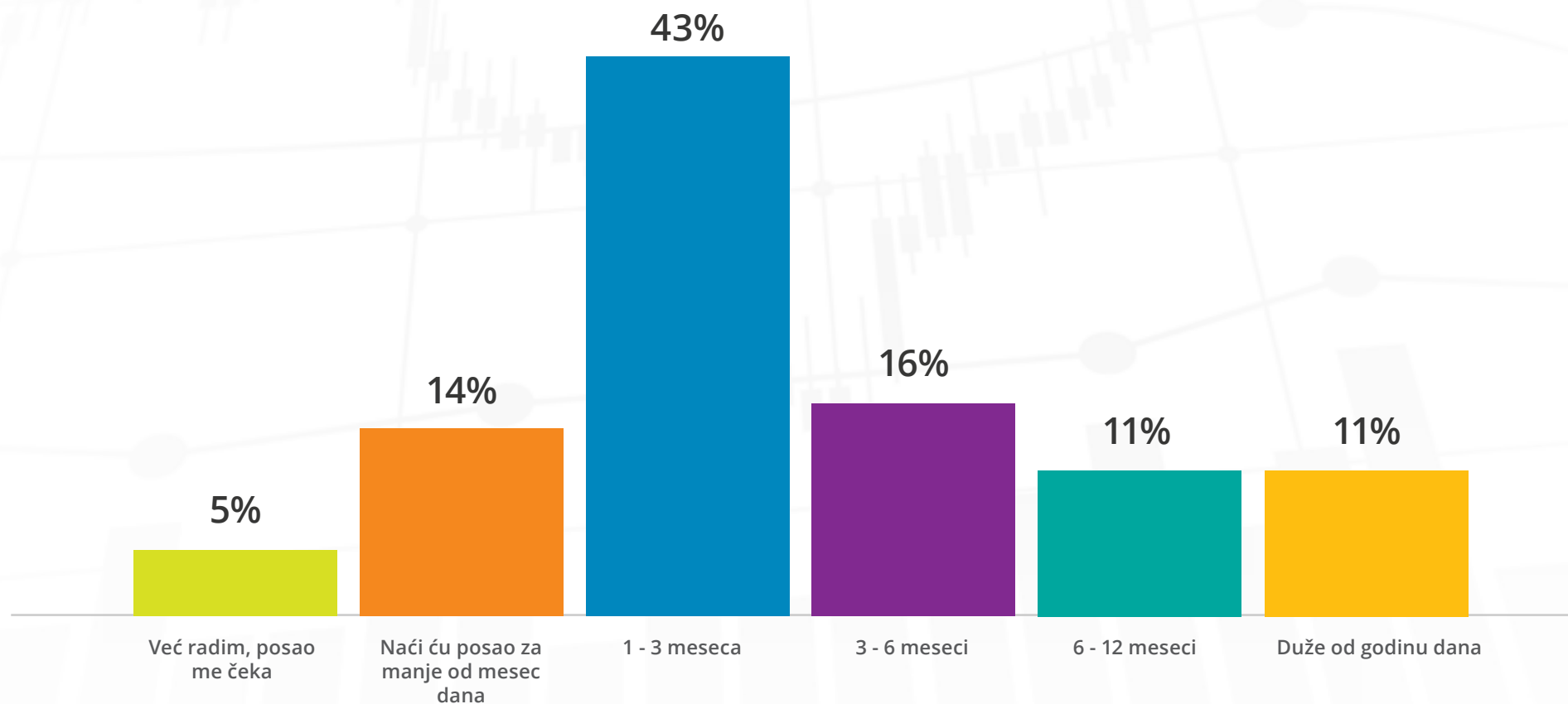

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

 Srbija

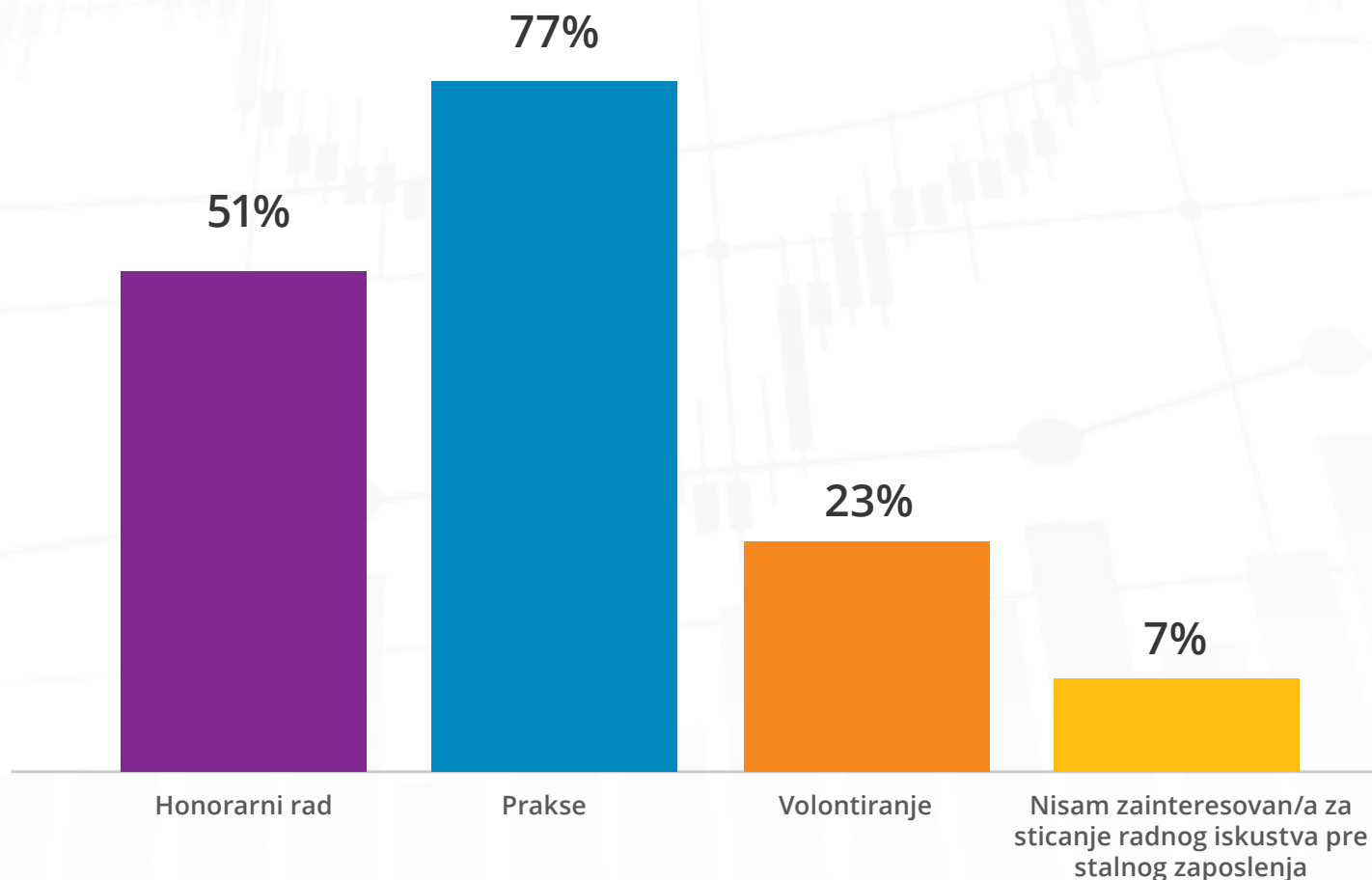
Koliko očekujete da će za vas trajati period traženja posla nakon završetka školovanja?

Među mladima dominira stav da je za pronalazak posla potrebno svega par meseci, 1-3 navodi 43% kandidata na školovanju. 22% mlađih ispitanika nisu toliko optimistični i smatraju da će im za dolazak do prvog posla trebati duže od 6 meseci.

 Srbija

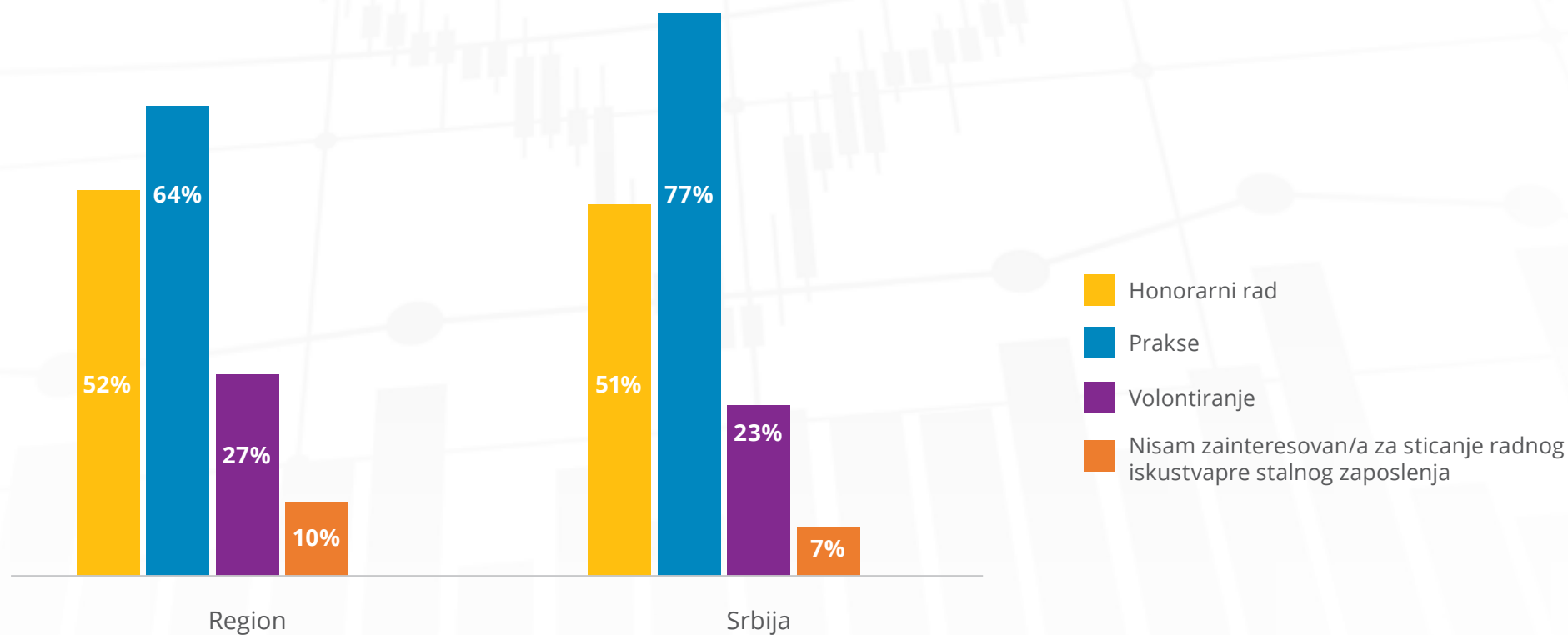
 Za koje oblike sticanja radnog iskustva pre stalnog zaposlenja ste zainteresovani?

Čini se da su za mlade prakse najbolji način da se stekne radno iskustvo, s obzirom da ih čak 77% njih navodi kao poželjnu opciju. Sledi honorarni rad koji je takođe pozitivno viđen od strane polovine ispitanika. Kompanije bi trebalo da iskoriste ovu mogućnost i ponude mladima nešto od ovih opcija, dobro organizovan, jer čini se da je i njima to važno. Svakako, ukoliko se pokaže da se uklapaju i poklapaju želje, to može biti ulaznica u samu kompaniju i tržište rada uopšte.

 Region vs Srbija

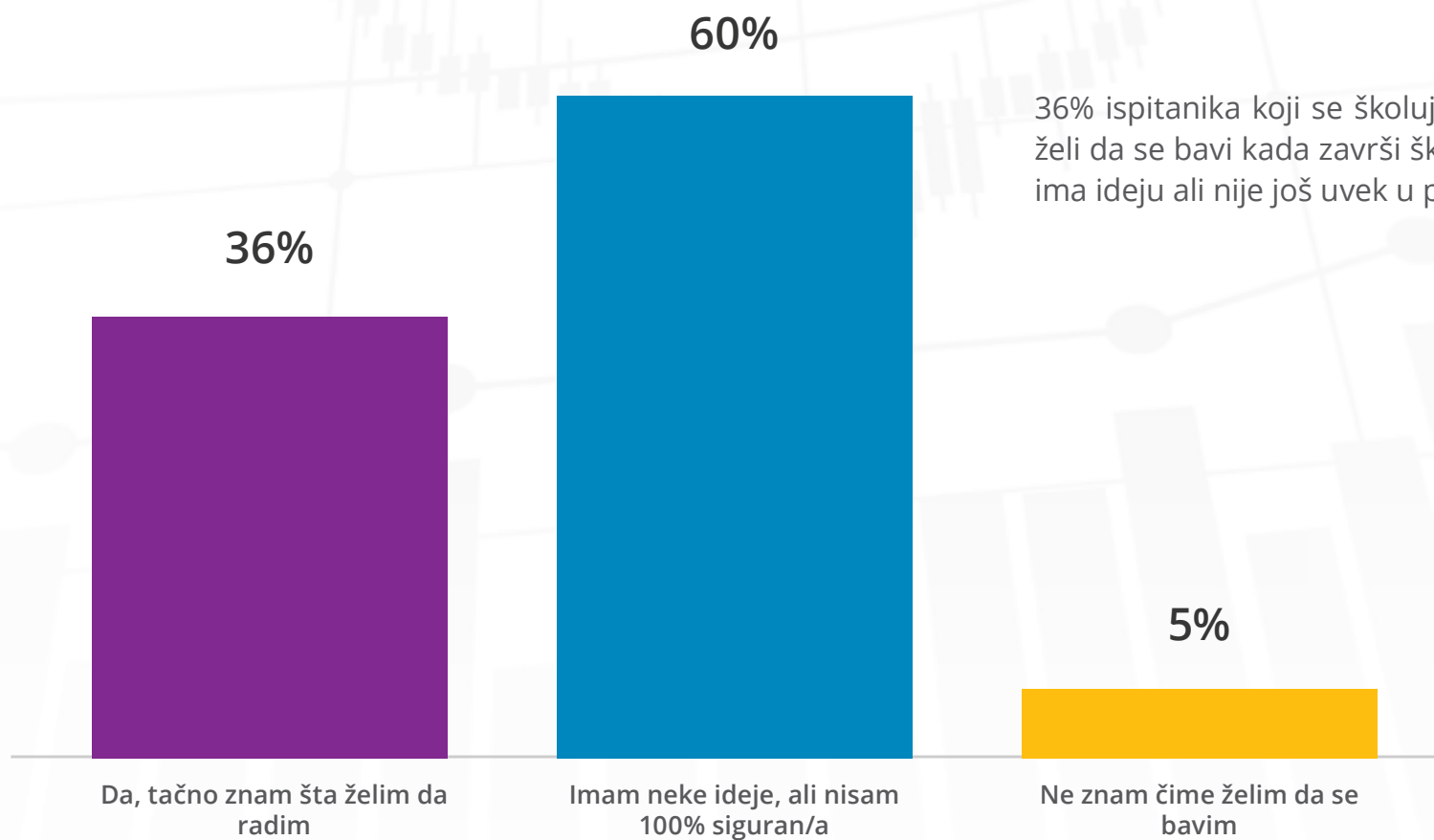
 Za koje oblike sticanja radnog iskustva pre stalnog zaposlenja ste zainteresovani?

Čini se da su prakse najbolji način da se stekne radno iskustvo, i u regionu, a naročito Srbiji. Sledi honorarni rad. Volontiranje je u regionu nešto više zastupljeno nego kod nas.

 Srbija

 Za koje oblike sticanja radnog iskustva pre stalnog zaposlenja ste zainteresovani?

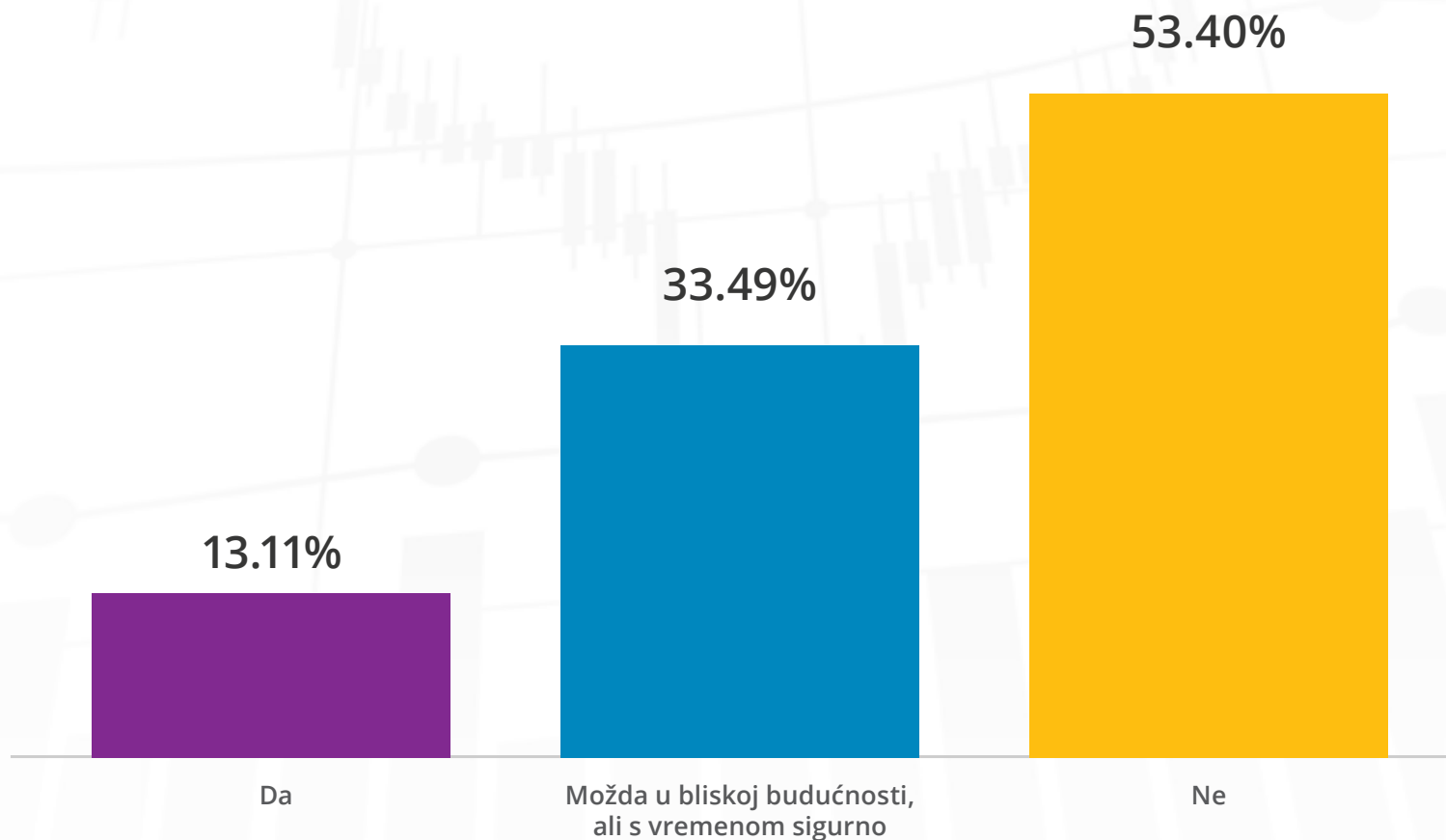
AUTOMATIZACIJA I NAPREDAK TEHNOLOGIJE

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

 Srbija

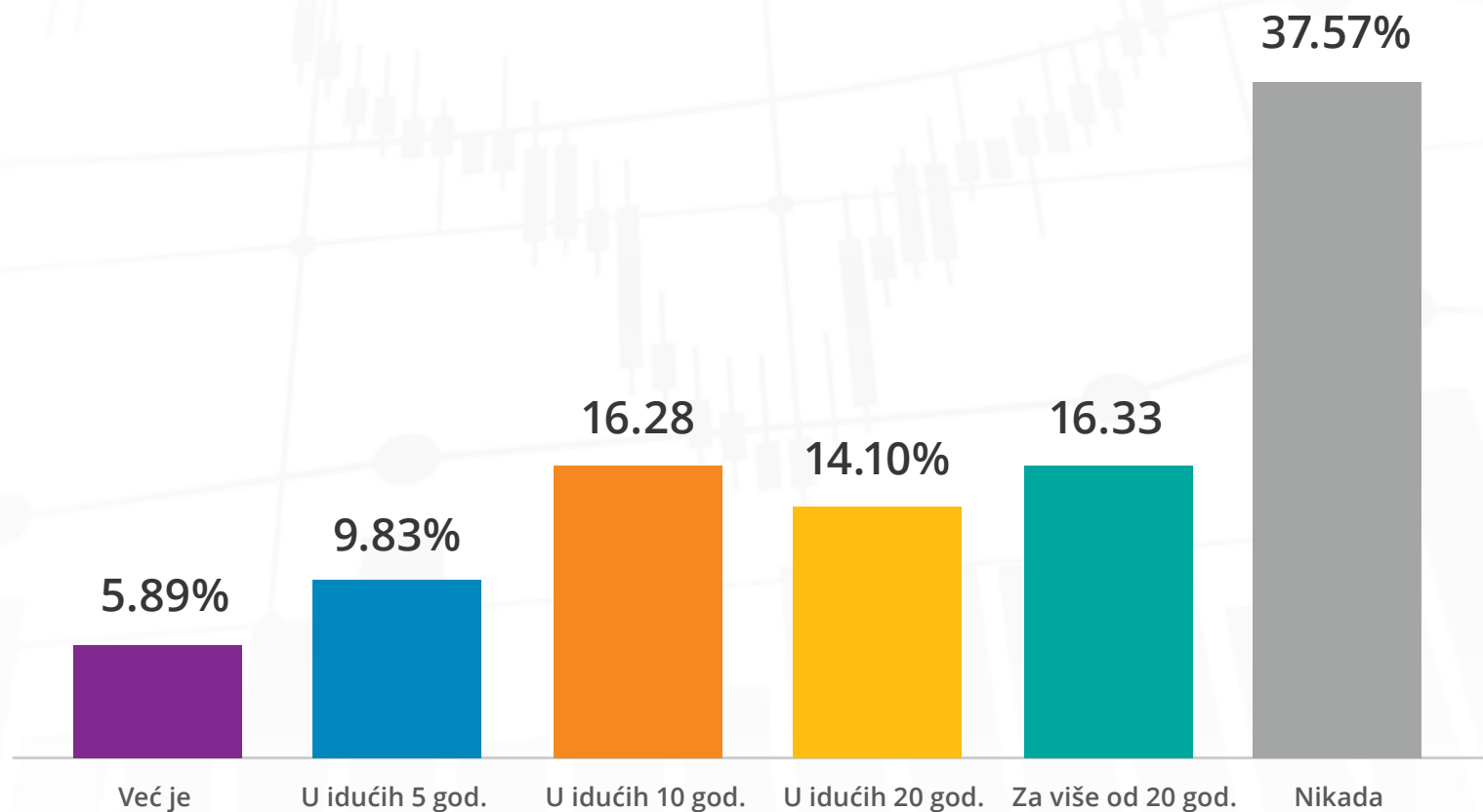
 Da li se bojite da bi u narednih deset godina mogli ostati bez posla kao rezultat napretka tehnologije (AI, automatizacija)?

Polovina ispitanika se ne boji da će u narednih 10 godina ostati bez posla zbog napretka tehnologije. 13% smatra da bi moglo da ostane bez posla.

 Srbija

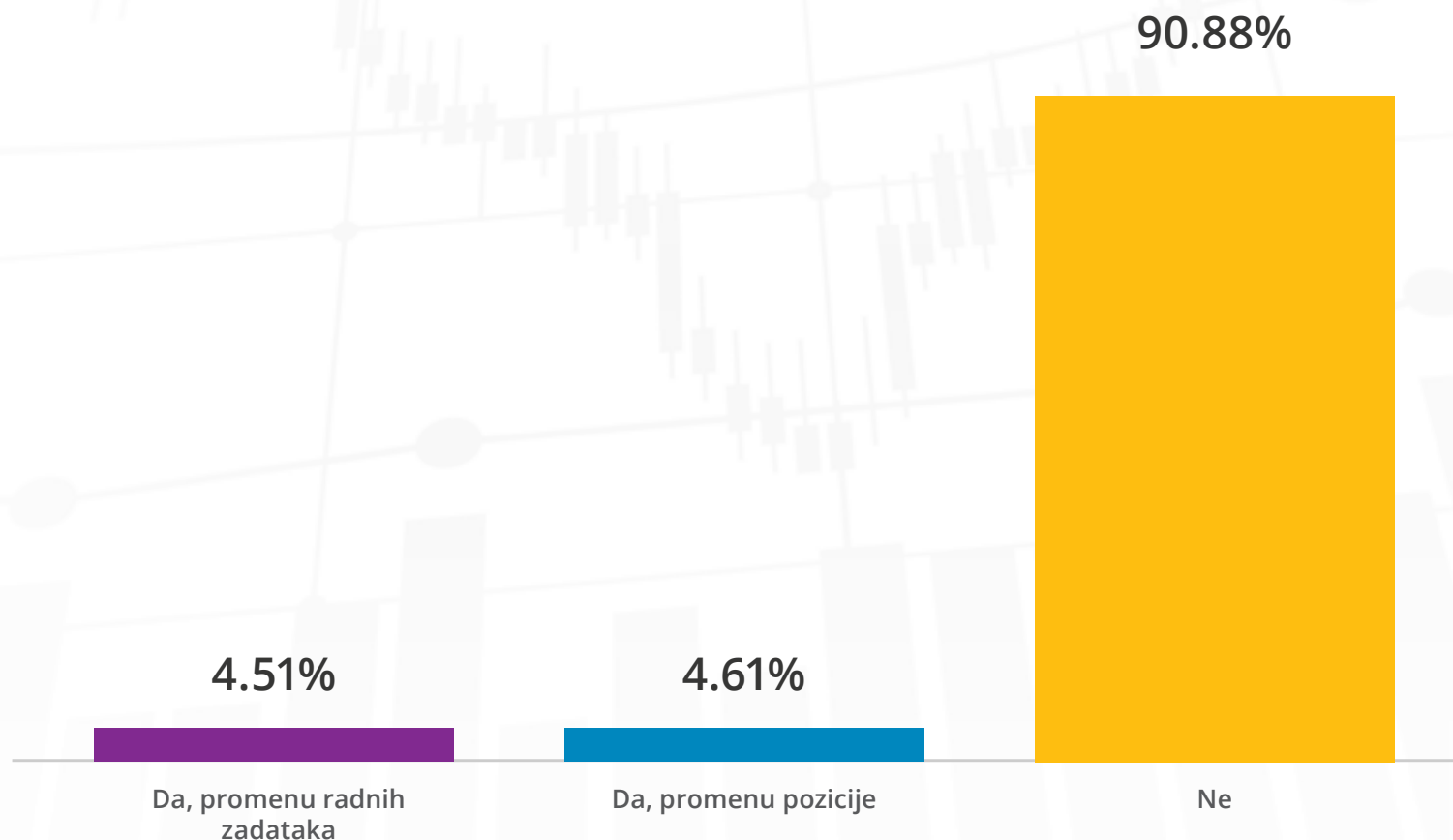
 Kada očekujete da će automatizacija i napredak tehnologije ugroziti VAŠE radno mesto?

6% navodi da je napredak tehnologije ugrozilo njihovo radno mesto, dok 2 od 5 smatra da nikada neće. Oko trećine smatra da će proći više od 10 godina pa da njihovo radno mesto bude ugroženo.

 Srbija

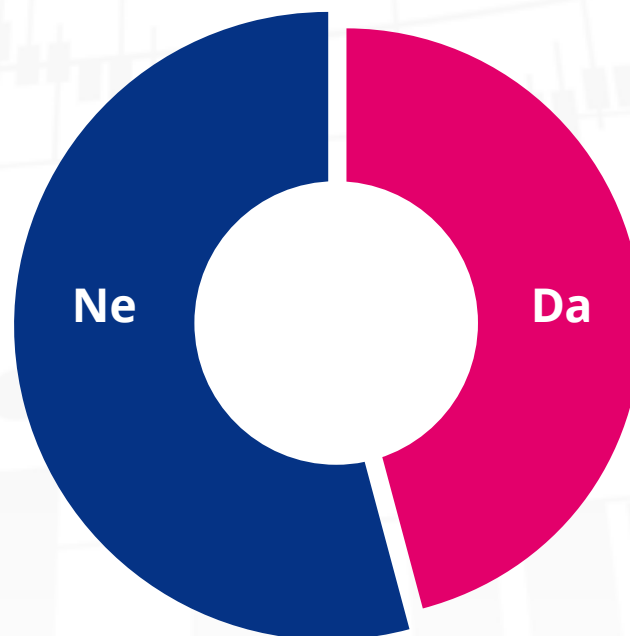
 Jeste li ikada doživeli gubitak ili promenu posla zbog automatizacije u prošlosti?

Većina nema u svom iskustvu direktan gubitak posla ili promenu radnih zadataka zbog automatizacije u prošlosti. Zato se i čini malo verovatnim da je tako nešto i moguće.

 Srbija

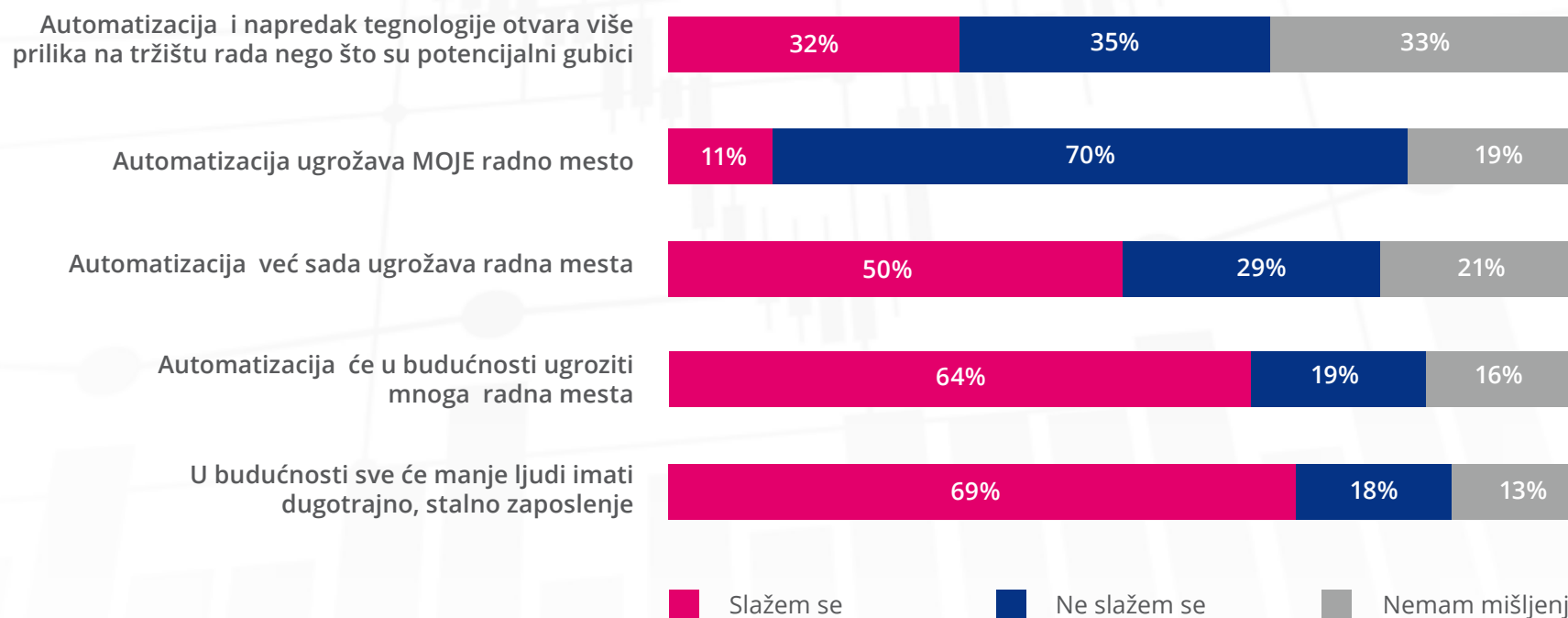
 Mislite li da su koristi automatizacije, poput povećane učinkovitosti i produktivnosti, veće od potencijalnih gubitaka zaposlenja?

I dalje je napredak tehnologije i uticaj na zapošljavanje kontroverzna tema – polovina smatra da su koristi veće, a druga polovina smatra suprotno.

 Srbija

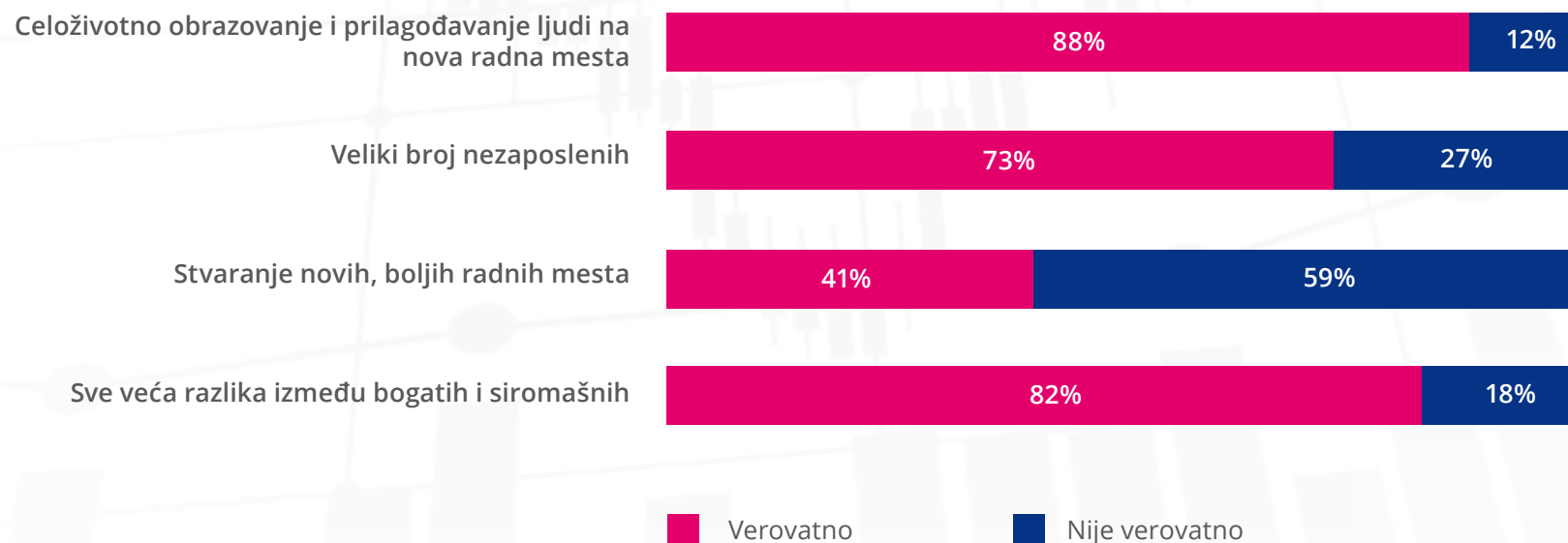
 U kojoj meri se slažete ili ne slažete sa sledećim tvrdnjama?

Generalni stav o uticaju automatizacije i taj uticaj na ličnom primeru se razlikuju – smatra se da će sve biti neizvesnije, da će mnoga radna mesta biti ugrožena, ali da njihovo radno mesto nije ugroženo.

 Srbija

 Ukoliko automatizacija preuzme veliki deo poslova koje trenutno obavljaju ljudi to će kao posledicu imati?

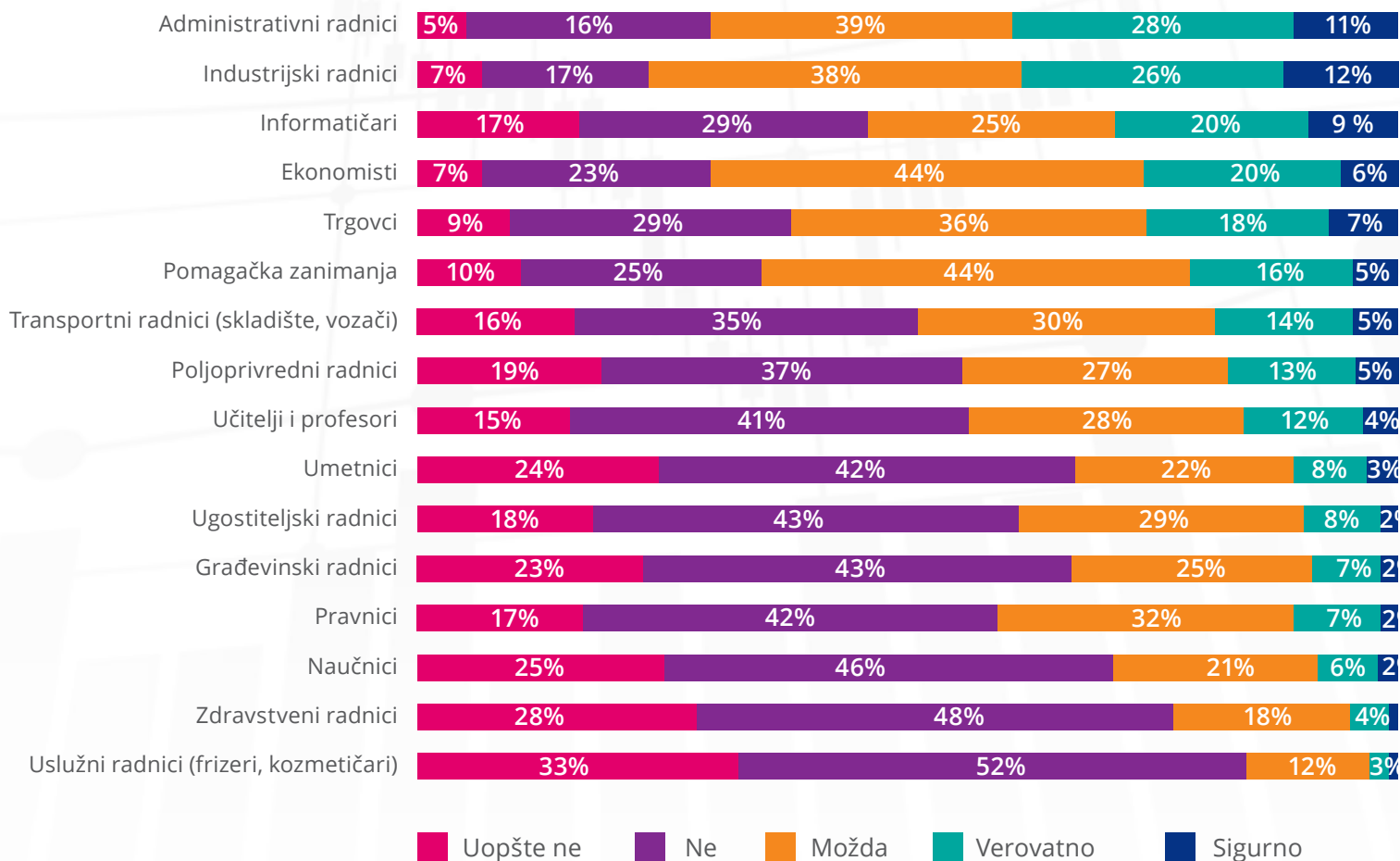

Prema mišljenju učesnika u istraživanju, zbog automatizacije ljudi će morati da se prilagođavaju na nova radna mesta i praviće se sve veća razlika između bogatih i siromašnih, te i da će biti veliki broj nezaposlenih. Preovladava negativan stav, tj. smatra se malo verovatnim da će biti novih i boljih radnih mesta.

 Srbija

Koje struke su u najvećem riziku od gubitka posla usled automatizacije?

U najvećem riziku su administrativni i industrijski radnici, informatičari i ekonomisti, dok uslužni radnici, zdravstveni, pravnici, naučnici su u najmanjem riziku.

MENADŽMENT REZIME

REGIONALNI
SAJAM POSLOVA

Istraživanje je sprovedeno tokom oktobra 2023-e godine, u toku održavanja Regionalnog Sajma Poslova, u organizaciji sajta Poslovi Infostud i partnerskih sajtova iz regiona. Kandidati su samostalno popunjavali upitnik koji je plasiran kroz digitalne kanale sajtova za zapošljavanje.

Ukupno je anketu popunilo 6272 ispitanika, od kojih je najviše kandidata iz Srbije (2.506) potom S. Makedonije (1916), i Hrvatske (1472), a dosta manje ih je iz Bosne i Hercegovine (268) i Slovenije (86). Uzorak čini 62% zaposlenih, 33% nezaposlenih i 5% kandidata koji su još u procesu školovanja. Polovina kandidata je sa završenom višom školom, fakultetom ili višim nivoom obrazovanja, dok je 45% sa završenom srednjom školom. Zaposleni su na različitim pozicijama – operativa i administracija su zajedno više od polovine (56%), 23% su stručnjaci, niži menadžment 16%

i 5% višeg menadžmenta ili vlasnika. Što se demografske strukture tiče, 68% su žene, dok 2/3 ispitanika ima između 26 i 45 godina.

Pri izboru poslodavca kandidati razmišljaju o mnogim kriterijumima, ali se kao najvažniji navode **visina zarade i dobri međuljudski odnosi**. Slede mogućnost napredovanja i učenja, radno vreme te sigurnost posla. Visina zarade je ubedljivo najvažnija zaposlenima, onima koji se školuju je više nego ostalima važno fleksibilno radno vreme i mogućnost napredovanja i učenja, dok nezaposleni više od ostalih ističu sigurnost zaposlenja.

U Srbiji je prosečna očekivana zarada 990 evra. U proseku, kandidati u Sloveniji imaju najviša očekivanja, preko 1600 evra, dok su najniža očekivanja u S. Makedoniji, 800 evra. Muškarci imaju viša očekivanja od žena – u proseku očekuju 200 evra višu platu od žena, i dalje.

2 od 3 zaposlena iz Srbije planira da u narednih godinu dana promeni posao, što je više od proseka regiona. U poređenju sa regionom, u Srbiji je nešto izraženiji strah od gubitka posla (27%), dok isti procent zaposlenih ne razmišlja o tome (29%). Na pitanje šta će se dešavati na tržištu rada usled globalno nepovoljne situacije, 64% ispitanika je racionalno, smatra da će neki poslovi biti traženiji više nego pre, a neki manje, 15% ispitanika ističe to da će ponuda poslova biti manja. U sveopštoj ekonomskoj problematici, i visokoj inflaciji, poslodavci čini se nisu uspeli da isprate to povećanjem plata - samo 23% ispitanika je dobilo povišicu ove godine, a 11% korekciju plate prema inflaciji, odnosno 2 od 3 zaposlena sebi može manje da priušti. I dalje su strani vlasnici najpoželjniji poslodavci, dok u Srbiji više nego u drugim zemljama regiona, i država ima ulogu poželjnog poslodavca.

35% nezaposlenih je „sveže“, još nije prošlo ni 3 meseca od kako su u tom statusu, odnosno **2 od 3 su nezaposleni do godinu dana**. U odnosu na prošlogodišnje istraživanje, nema značajnih razlika, ali može se reći da je više onih koji su od skoro nezaposleni, nego onih koji su duži period nezaposleni.

Dobijanje povratne informacije od poslodavca se prema navodima nezaposlenih dobija jako retko – i u Srbiji i u regionu oko 70% retko ili nikada ne dobije povratnu informaciju. Ipak, čini se da je to situacija koju deo nezaposlenih prihvata kao uobičajenu, to je, nažalost, tržišna norma. Ipak, **skoro polovina sa takvim iskustvom će izbegavati da se ponovo prijavi**, a 1 od 10 će izbegavati njihove proizvode i usluge.

Među kandidatima koji se još školuju dominira stav da je za **pronalazak posla potrebno par meseci**, veliki deo njih ističe da je za dobijanje posla neophodno 1-3 meseca, odnosno 16% ističe da je potrebno 3- 6 meseci. Sa druge strane nisu svi optimisti, 11% smatra da će im trebati duže od godinu dana da dođu do posla. Budući da je za posao najvažnije znanje i veštine koje poseduju, bar prema mišljenju ove grupe kandidata, ne čudi što **praksu kao dobru opciju navodi 77% kandidata** iz Srbije koji se školuju za sticanje radnog iskustva – iskustvo na praksi se čini relevantnim za posao kojim žele da se bave sa jedne strane, a sa druge većina praksi se organizuju na određeni, kraći, vremenski rok. **Honorarni rad kao opciju navodi polovina ispitanika**.

infostud.

Poslovi
infostud.

<HelloWorld>

hrlab
infostud.

Startuj
infostud.